

NAOKEA

Mɔizi lá síĩde

Yá pɔ́ kú láε bee guuɔ

Ké Isailiɔ ikoyá pɔ́ Lua kpà Mɔziwa Sinai gbε musu yāmà, aa sɔukè wà da bùsu pɔ́ Lua a legbèné zéu (1.1-10.10). Aa táa'ò wà kà Kadεsi Baanεa, we aa gēu bùsupiu, ɔ̄ aale vīake bùsupi gēae, aa εa mipè γεmidɔkīiwa, ɔ̄ aa kè gbáau wè bla. Tá gbàa oa gbεa aa Mɔabu bùsu lè Isia Wiside gukpe oi (10.11-21.35). Lápi yá gbεzāɔ yá pɔ́ kè Mɔabu bùsuu ɔ̀wèε. Bɔa we gbεzā ɔ̄ Isailiɔ è gè Kanaa bùsuu (22.1-36.13).

Lápi te Bɔa láie, mé à Lua gbéɔ gbēnazinke òlwèε. Zieɔ aai Lua náaike, zieɔ aai seake, zieɔ yāeɔ ì ní kási, zieɔ yāeɔ ì ní kāde, zieɔ aai nízia se lesi, zieɔ aai léle zīle. Lápi òlwèε lɔ́ ké Lua ì de a gbéɔne náaide ũ gɔɔpii, ì yāke a zéwa, āma zieɔ ì pāsínɔ.

Yá zī'ũ Mɔizi lè a dea kɔ́ ũ Dii ní a gbéɔ zānguo yá musu. Ɔme Lua ledɔekena ũ, ɔ̄ ì sɔ Luazi. Ɔme ì awakpa Luaε a gbéɔne, asa náaisaideɔne.

Isailiɔ naokεa Sinai guwaiwau

¹ Isailiɔ bɔa Egipi wè plaade, a mɔ plaade gɔɔ séia zī, Dii yā'ò Mɔizie kpaaũkpεu Sinai guwaiwau à mè: ² A Isailiɔ naoke daedaε uale ní ualeɔ, ní gēeɔ tɔ dalau pii. ³ Mpi ní Aalonao à Isaili gɔε pɔ́ kà wè bao ge aa deaɔ kāaa, í gbé pɔ́ kà zīkaapiɔ nao gā ní gāo.

4 A gbé pọ de uabele ũ se bui ní buio guu dodo aa dọále. 5 Gbé pọ aao kúánọpio tón ke:

Lubeni buio guu Sedeu né Elizuu.

6 Simco buio guu Zulisadai né Selumie.

7 Yuda buio guu Aminadabu né Naasō.

8 Isakaa buio guu Zuaa né Netaneli.

9 Zabuloni buio guu Heloni né Eliabu.

10 Yosefu né Eflaiũ buio guu Amihudu né Elisama.

Yosefu né Manase buio guu Pedazuu né Gamalieli.

11 Běyãmee buio guu Gidoni né Abidã.

12 Dã buio guu Amisadai né Ahiezee.

13 Asee buio guu Okelana né Pagieli.

14 Gada buio guu Deueli né Eliasafa.

15 Nefatali buio guu Enana né Ahila.

16 Gbé pọ wà ní sé gbéco guu ní deziọ buio kía ũon we. Aame Isaili bui dọaanao ũ. 17 Mọizi ní Aalonao gbé pọ Dii ní tó dòdọpio sè, 18 ẽ aa gbéco kàaa pii mọ plaade gọọ sėiazĩ. Aa gbé pọ kà wè bao ge aa deao tó dàlau pii daedae uale ní ualeo. 19 Mọizi ní nao Sinai guwaiwaiu lá Dii d̄ileewa.

20 Wà gõe pọ kà wè bao ge aa deao nào, ẽ wà gbé pọ kà zikaapiọ tó dàlau dodo baade iawa daedae uale ní ualeo.

21 Isaili negõe sėia Lubeni buio guu, gbé pọ kà zikaao gbėon òaasọsọo lee bla ní sooloo ní òaa pla ní basọo (46.500).

22-23 Simco buio guu gbėon òaasọsọo lee bàao m̀endosai ní òaa do ní basọo (59.300).

24-25 Gada buio guu gbėon òaasọsọo lee blasọo ní òaa àań ní blakwioe (45.650).

26-27 Yuda buio guu gbėon òaasọsọo lee bàaoĩkwi ní síiõo ní òaa àaõe (74.600).

28-29 Isakaa buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ s̄iĩso n̄ ɔaa plaoɛ (54.400).

30-31 Zabulɔni buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ soplao n̄ ɔaa plaoɛ (57.400).

32-33 Yosefu n̄ ɛflaiũ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (40.500).

34-35 Yosefu n̄ Manase buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ plao n̄ ɔaa dooɛ (32.200).

36-37 Bɛyãmɛɛ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ sɔoo n̄ ɔaa plaoɛ (35.400).

38-39 Dã buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baaɔ n̄ plao n̄ ɔaa aaɔ n̄ basɔooɛ (62.700).

40-41 Aɛɛ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ m̄ɛndoo n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (41.500).

42-43 Nɛfatali buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ aaɔo n̄ ɔaa plaoɛ (53.400).

44 Gb̄ɛ p̄o Mɔizi n̄ Aalonao n̄ Isailiɔ k̄ia gbɛɔn kuɛplao n̄ naoɔn we. Wã k̄iapio s̄ɛ bui n̄ buio guu m̄ɛndodoɛ. 45 K̄ɛ aa Isaili ḡɛ p̄o k̄a w̄ɛ bao ge aa deao n̄ao uale n̄ ualeo, Isaili p̄o k̄a z̄ikaapio 46 gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ ɔaa aaɔ n̄ aaɔo n̄ ɔaa pla n̄ basoplakwioɛ (603.550).

47 W̄i Levii bui uadeɔ da nao guuo, 48 asa Dii ɔ Mɔizie à m̄ɛ: 49 Nsu Levii buiɔ nao. Nsu n̄ n̄ t̄o dalau n̄ Isaili bui k̄iniɔo. 50 Ikoyã zwãakpe z̄i na Levii buiɔnɛ n̄ ɔz̄i n̄ a p̄okeleɔ n̄ p̄o p̄o k̄u a guuo p̄ii. Aame aaliɔ zwãakpe sea n̄ a p̄okeleɔ p̄ii, aaiɔ de zwãakpɛpi z̄ikenaɔ ũ, aali b̄ookpa aa liai. 51 T̄o ále fɛɛ, aame aali zwãakpɛpi woɛwoɛ. T̄o a ka b̄ookpakii, aali ɛa p̄ɛpɛɛ. T̄o gb̄ɛp̄ale s̄ɔi, à ḡaɛ. 52 Isailiɔ lí b̄ookpakpa ḡã n̄ ḡão, baade n̄ a d̄alapooɛ. 53 Levii buiɔ mé aali b̄ookpa aa lia

ikoyã zwãakpei, ké másu pøkūmabɔɔ Isailiɔwao yáí. Ikoyã zwãakpe gwaa mé Levii buiɔ zí ũ. ⁵⁴ ɔ Isailiɔ kè lá Dii ò Mɔiziewa.

2

Bòokpaa zékalca

¹ Dii yã'ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ² Isailiɔ baade lí bòokpa a dàlapoo gbáú ní a ua seelao pélea. Aali bòokpa wà lia kpaaukpei kēawà yɔɔ.

³ Yuda bui gãliɔ mé aali bòokpa gukpe oi ní ní dàlapooo. An dɔaanan Aminadabu né Naasɔ ũ.

⁴ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bàakwi ní síiɔ ní òaa àaɔɔe (74.600). ⁵ Isakaa bui gãliɔ lí bòokpa ní sae.

An dɔaanan Zuaa né Netaneli ũ. ⁶ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní síiɔ ní òaa plaoe (54.400). ⁷ An sae Zabulɔni buiɔ.

An dɔaanan Heloni né Eliabu ũ. ⁸ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní soplao ní òaa plaoe (57.400). ⁹ Ampii an bòo wí mɛ Yuda buiɔ

bòo, aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ òaa do, gɛo m̀ndosai mé kuo, ní òaa plaoe. (186.400) Aame aali dazeu káau.

¹⁰ Lubeni bui gãliɔ mé aali bòokpa geomidɔkii oi ní ní dàlapooo. An dɔaanan Sedeu né Elizuu ũ. ¹¹ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní sooloo ní òaa pla ní basɔooe (46.500). ¹² Simeɔ buiɔ lí bòokpa ní sae.

An dɔaanan Zulisadai né Selumie ũ. ¹³ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bàakwi m̀ndosai ní òaa do ní basɔooe (59.300). ¹⁴ An sae Gada buiɔ.

An dɔaanan Deueli né Eliasafa ũ. ¹⁵ Àà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blasɔo ní òaa àaɔ ní blakwioe (45.650). ¹⁶ Ampii an bòo wí mɛ

Lubeni buiɔ bòo, aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ basoplakwi ní m̀ndoo ní òaa pla ní blakwioe (151.450). Aame

aali dazeu plaade ũ.

¹⁷ Levii bui bòodeo mé aali kpaaukpe se aa daò zéu, aaiò be guoguo. Lá an bòo káleà ðe, màa aaliò be zéu. Baade iò ku a òi tea a dàlapoozi.

¹⁸ Eflaiũ bui gáliò lí bòokpa be'ae oi ní ní dàlapooo. An ðaanan Amihudu né Elisama ũ. ¹⁹ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee bla ní òaa pla ní basṣooe (40.500). ²⁰ Manase buiò líò kú ní sae. An ðaanan Pedazuu né Gamalieli ũ. ²¹ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee baakwi ní plao ní òaa dooe (32.200). ²² An sae Bě̀yámee buiò. An ðaanan Gidoni né Abidā ũ. ²³ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee baakwi ní sṣoo ní òaa plaoe (35.400). ²⁴ Ampii an bòo wĩ me Eflaiũ buiò bòo, aa gbě̀on òaasṣòo lee basṣokwi plasai ní basṣooe (108.100). Aame aali dazeu àaõde ũ Levii buiò gbèa.

²⁵ Dā bui gáliò mé aali bòokpa gugbāntoo oi ní ní dàlapooo. An ðaanan Amisadai né Ahiezee ũ. ²⁶ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee bààõ ní plao ní òaa àaõ ní basṣooe (62.700). ²⁷ Asee buiò mé aali bòokpa ní sae. An ðaanan Okelana né Pagieli ũ. ²⁸ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee bla ní mēndoo ní òaa pla ní basṣooe (41.500). ²⁹ An sae Nefatali buiò. An ðaanan Enana né Ahila ũ. ³⁰ Aà zìgṣò gbě̀on òaasṣòo lee blakwi ní àaõo ní òaa plaoe (53.400). ³¹ Ampii an bòo wĩ me Dā buiò bòo, aa gbě̀on òaasṣòo lee basoplakwi ní soplao ní òaa àaõoe (157.600). Aali dazeu gbèzā ní ní dàlapooo.

³² Isaili pò wà ní nao uale ní ualeoon we. An zìgṣò píi gbě̀on òaasṣòo lee òaa àaõ ní àaõo ní basoplakwioe (603.550). ³³ Kási wi Levii buiò da naopi guu ní ní Isaili deeo, lá Dii ò Mòiziewa. ³⁴ Isailiò kè lá Dii ò Mòiziewa, aa bòokpà ní ní dàlapooo màa, ò aa dazeu daedaè uale ní ualeo.

3

Levii buio

¹ Mɔizi ní Aalona buio yán ke gɔɔ pɔ Dii yá'ò Mɔizie Sinai gbɛ musu. ² Aalona nɛgɔɛ tón ke: Aà nɛgɔɛ sɛ́ia Nadabu, Abiu, Eleazaa, Itamaa. ³ Aalona né pɔ wà ní díle sa'onao ũ wà sa'ozí nàné ní ɔzì tón we. ⁴ Nadabu ní Abiuo gàga Dii aɛ Sinai guwaiwaiuɛ, ké aa mò aà aɛ ní té zìloo yáí.* Aai nɛ'i yāao, ⁵ Eleazaa ní Itamaao gò sa'onao ũ ní mae Aalona gɔɔ.

⁵ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ⁶ Mɔ́ ní Levii buio, ní ní na Aalonaɛ a ɔzì, aali zíkɛaàno. ⁷ Aali kpaaukpe kpele zì pɔ má dà Aalonaɛ ní Isailio píi ke ní zwàakpɛpi zìo lo. ⁸ Aali laaido kpaaukpe pɔkeleɔwa, aai zwàakpɛpi zì pɔ má dà Isailionɛ keò. ⁹ Levii buio na Aalona ní a néɔne ní ɔzì. Isaili pɔ wa kpàwà míomíɔn we. ¹⁰ Aalona ní a néo díle ma gbàgbanao ũ. Tó gbé zìloe sòmazi, à gàɛ.

¹¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ¹² Mámɛ ma Levii buio sè Isailio guu Isaili nɛgɔɛ sɛ́iao gbɛu. Levii buipio io de ma pɔ ũ, ¹³ asa za gɔɔ pɔ ma Egipi nɛgɔɛ sɛ́iao dède, ma Isaili nɛgɔɛ sɛ́iao ní ní pɔtuo nesana sɛ́iao díle ma pɔ ũ.† Mámɛmaa Dii.

¹⁴ Dii yá'ò Mɔizie Sinai guwaiwaiu à mè: ¹⁵ Levii buio nao daɛdaɛ ualɛ ní ualɛo. An gɔɛo nao píi sea za né mɔ doɔwa. ¹⁶ ɔ Mɔizi ní nao lá Dii òɛwa. ¹⁷ Levii néo tón ke: Geesɔ, Kɛata ní Melalio. ¹⁸ Geesɔ néo tón ke daɛdaɛ: Libeni ní Simɛio. ¹⁹ Kɛata néo tón ke daɛdaɛ: Amlaũ, Isaa, Hɛblɔ́ ní Uzielio. ²⁰ Melali néo tón ke daɛdaɛ: Mali ní Musio. Levii buion we daɛdaɛ ualɛ ní ualɛo.

* **3:4** Lev 10.1-2, Nao 26.61 † **3:13** Ba 13.2

21 Libeni buio ní Simei buio mé Geesõ buio ũ. 22 Gõe pò wà ní nao sea za né mọ doowa gbẽn òaasoso lee sopla ní òaa pla ní basooe (7.500). 23 Geesõ buipio lí bòokpa zwàakpepi kpe naa be'ae oi. 24 Laeli né Elisafa mé ní kía ũ. 25 Geesõ buio lío zwāa ní bāa pò wàli kú kpaaũkpɛa zì ke ní a kpɛele zwāao 26 ní kaa lé zwāao ní kaa pò lia zwàakpepi ní sa'okiozi zwāao ní a baò pìi.

27 Amlaũ buio ní Isaa buio ní Heblõ buio ní Uzieli buio mé Keata buio ũ. 28 Sea za né mọ doowa, an gõe gbẽn òaasoso lee swaaõ ní òaa àaõo (8.600). Aame aalio zìke zwàakpeu. 29 Keata buipio mé aali bòokpa zwàakpepi sae naa geomidokii oi. 30 Uzieli né Elizafā mé ní kía ũ. 31 Aalio kpagolo ní táabũnuo ní dauo ní sa'okio ní tulaletikateakio ní zwàakpe zìkeboò ní suunao zì ke pìi. 32 Sa'onkia Aalona né Eleazaa mé Levii bui kíaò dɔaana ũ. Aàpi mé ì wéte zwàakpe zìkenaòzi.

33 Mali buio ní Musi buio mé Melali buio ũ. 34 Ké wà ní nao sea za né mọ doowa, an gõe gbẽn òaasoso lee soolo ní òaa dooe (6.200). 35 Abihaili né Zulieli mé ní kía ũ. Aali bòokpa zwàakpe sae naa gugbāntoo oi. 36 Wà Melali buio dilɛ aalio wéte zwàakpe lipɛpɛɛzi ní a lipõõ ní a lipɛɛ ní lipɛɛpi zɛboò ní a pòkeleò pìi. 37 Aalio kaa pò liaa zwàakpepi lipɛɛ ní a zɛboò ní a kũboò ní a baò zì ke lo.

38 Mɔizi ní Aalonao ní Aalonapi néo lí bòokpa kpaaũkpe aɛ naa gukpe oi. Aame aalio luakukii zì ke Isailionɛ. Tó gbé zìloe sòì, à gàɛ. 39 Levii bui pò Mɔizi ní Aalonao ní nao daɛdaɛ lá Dii òwaon we. Sea za né mọ doowa, aa gbẽn òaasoso lee baò ní plaoe (22.000).

40 Dii ò Mɔizie à mɛ: Isaili nɛgɔɛ sɛ́iaɔ nao píi sea za né mɔ doɔwa, ní ní tó dalau. 41 Bee gbɛa ní Levii buiɔ dile ma pɔ ũ Isaili nɛgɔɛ sɛ́iaɔ gbɛu mípii, ní Levii buiɔ pɔtuɔɔ dile ma pɔ ũ Isailiɔ pɔtuɔ nesana sɛ́iaɔ gbɛu píi. Mámɛmaa Dii. 42 Ǿ Mɔizi Isaili nɛgɔɛ sɛ́iaɔ nàò lá Dii òɛwa, 43 sea za né mɔ doɔwa. Ké wà ní tó kà láu píi, an dasi kè gbɛɔn àaasɔɔo lɛɛ bao ní àaa do ní bàaɔkwi ní àaɔoɛ (22.273).

44 Ǿ Dii yá'ò Mɔizie à mɛ: 45 Levii buiɔ dile ma pɔ ũ Isaili nɛgɔɛ sɛ́iaɔ gbɛu, ní Levii buiɔ pɔtuɔɔ dile ma pɔ ũ Isailiɔ pɔtuɔ nesana sɛ́iaɔ gbɛu. Mámɛmaa Dii. 46 Isaili nɛgɔɛ sɛ́iaɔ dasi dɛ Levii buiɔla gbɛɔn àaa do ní bàaɔkwi ní àaɔo. Gbé pɔ ðiapiɔ boa yá musu, 47-48 ánuɔu ɔwatɛ sɔsɔo símá an baade miwa, lá wà a gbia ðile ma kúkíiwa, ní kpá Aalona ní a néɔwa. Anusu do gela baoɛ. 49 Ǿ Mɔizi gbɛbo'ɔapi sí gbé pɔ an dasi dɛ Levii buiɔlapiɔwa. 50 A ɔasí Isaili nɛgɔɛ sɛ́iapiɔwa ánuɔu ɔwatɛ àaa soolo ní baswaaɔsɔo (1.365), lá wà a gbia ðile luakukíiwa. 51 Ǿ a kpá Aalona ní a néɔwa lá Dii òɛwa.

4

Kɛata buiɔ

1 Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonaɔ à mɛ: 2 Levii né Kɛata buiɔ nao daɛdaɛ ualɛ ní ualɛo, 3 gɔɛ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aai mɔ zíkɛi kpaaũkpɛu. 4 Zi pɔ Kɛata buipiɔ lí kɛ kpaaũkpɛu á ma pɔɛ ní a míbao.

5 Tó wàlɛ fɛlɛ bòou, Aalona lí mó ní a néɔ, aali suuna zwãa polo aa ku ikoyã kpagoloa. 6 Aali ayo báa kua, aai gbasa zwãa pɔ wa kè ní pólɛ búuna tɛtɛɛo kua. Bee gbɛa aali kpagolo lipɔɔo sɔɔu.

⁷ Aali zwàa búuna kú táabūnu pó kú ma aɛa, aai tapelentio kálɛwà ní toonaɔ ní imibɔɔ ní lo pó wí vɛɛ kauɔ, aai pɛɛ pó wíɔ kpaa gɔɔpii kálɛ we lo. ⁸ Aali zwàa tɛa ku pópɔla, aai ayo báa kua. Bee gbɛa aali táabūnupi lipɔɔ sɔbu.

⁹ Aali zwàa búuna sɛ ku daua ní a filiaɔ ní a debɔɔ ní a táfukabɔɔ ní a nísikabɔɔ, ¹⁰ aai daupi ye ayo báau ní a pɔkelepiɔ píi, aai ye a lipɔɔwa.

¹¹ Aali zwàa búuna kú tulaletikatɛakíia, aai ayo báa kua. Bee gbɛa aali a lipɔɔ sɔbu. ¹² Aali zíkɛɔ pó wáli zíkɛð ma kúkíio sɛle píi, aai ka zwàa búunau, aai ye ayo báau, aai gbasa ye a lipɔɔpiɔwa.

¹³ Aali sa'okíi tífú bɔle, aai zwàa gàalulade ku sa'okíipia, ¹⁴ aai pɔkele pó wí zíkɛɔ ka sa'okíipia, tésibɔɔ ní saɔ ní péluɔ ní au'elebɔɔ ní sa'okíi pɔkeleɔ píi, aai gbasa ye ayo báau, aai a lipɔɔ sɔbu.

¹⁵ Tó Aalona ní a néɔ pɔkù ma kpé pɔɔ ní a pɔkeleɔla píi aa làa, tó wàle fɛle bòou, Keata buiɔ lí gbasa mó pópɔ sɛle. Aasuli ɔkã ma kpé pɔewao, ké aasu gagao yáí. Keata buiɔ mé aaliɔ kpaaũkpɛ pópɔ sea.

¹⁶ Sa'onkia Aalona né Elezaa mé aliɔ wéte filia nísii ní tulaleti gínanao ní pówenti pó wíɔ mɔ ma gbai lá gu lé dɔo ní nísii pó wí pó dilɛð à gɔ ma pó ũo, ìli wéte zwàakpɛi lo ní a pɔɔ ní a pɔkeleɔ píi.

¹⁷ Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ¹⁸ Asu to Keata buiɔ midɛ Levii buiɔ guuo. ¹⁹ Tó aa sò ma kpé pópɔzi, Aalona ní a néɔ mé aali dɔaa gɛ zwàakpɛu, aai ní baade zí pó a ke ní aso pó a sɛo ɔbè, ké aasu gagao yáí. ²⁰ Keata buipiɔ suli gɛ wékpalei ma kpé pópɔzi gɔɔ pó wàle zwàa kuaɔ, ké aasu gagao yáí.

Geesõ buiõ

²¹ Dii yã'ò Moizie à mè: ²² Geesõ buiõ nao lɔ daɛdaɛ uale ní ualeo. ²³ Gõɛ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ ɔ́ ñyɔ́ ní nao. ²⁴ Zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛ ní aso pɔ aali sɛon kɛ: ²⁵ Aali kpaaũkpɛzwãaɔ sé ní zwãa pɔ wí kuaɔ ní ayo báa pɔ wí kuaɔ ní a kpɛɛɛ zwãaɔ ²⁶ ní kaa pɔ liaa zwãakpɛ ní sa'okliozɔ zwãaɔ ní a lɛ zwãaɔ ní a baɔ ní a pɔkeleɔ pii. Aali zí pɔ wí keɔɔ kɛ pii. ²⁷ Aalona ní a nɛɔ mé aaɔ de zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛ gbɛzɔɔ ũ, asosean nò, zí pãle kean nò. Ampiɔ mé aali aso pɔ aa sɛ ɔɔnɛ́. ²⁸ Kpaaũkpɛ zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛn we. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé aliɔ wéte an zíi.

Melali buiõ

²⁹ Melali buiõ nao daɛdaɛ uale ní ualeo. ³⁰ Gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ ɔ́ ñyɔ́ ní nao. ³¹ Kpaaũkpɛ zí pɔ aaliɔ kɛn kɛ: Aame aaliɔ zwãakpɛ lipɛpɛɔ sea ní a lipɔɔ ní a lipɛɛɔ ní lipɛɛpiɔ zɛɔɔ ³² ní kaa pɔ liaai lipɛɛɔ ní a zɛɔɔ ní a kũbɔɔ ní a baɔ ní a pɔkele pɔ wí zíkɛɔɔ pii. Ali baade aso pɔ a sɛ ɔɔɛ̀. ³³ Kpaaũkpɛ zí pɔ Melali buiõ lí kɛn we. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé aliɔ wéte an zíi.

Levii buiõ naoa

³⁴ Ǿ Moizi ní Aalonao ní Isaili kíaa Keata buiõ nàɔ daɛdaɛ uale ní ualeo, ³⁵ sea gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ. ³⁶ Aa gbɛɔn òaa kue'aaɔ ní basoplakwioɛ (2.750). ³⁷ Keata bui pɔ aa zíkɛ kpaaũkpɛuɔ dasilen we. Moizi ní Aalonao ní nao lá Dii ò Moiziewa.

³⁸ Ǿ aa Geesõ buiõ nàɔ daɛdaɛ uale ní ualeo, ³⁹ sea gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ. ⁴⁰ Aa gbɛɔn òaa kue'aaɔ ní baakwioɛ

(2.630). ⁴¹ Geesõ bui pò aai zike kpaaukpeuo dasilen we. Mɔizi ní Aalonao ní nao lá Dii òwa.

⁴² Ɔ aa Melali buiò nàò daedae uale ní ualeo, ⁴³ sea gbé pò kà wè baakwi e blakwi, aaiò mɔ zikei kpaaukpeuo. ⁴⁴ Aa gbẽon òaa gẽo ní m̀endooe (3.200). ⁴⁵ Melali buiò dasilen we. Mɔizi ní Aalonao ní nao lá Dii ò Mɔiziewa.

⁴⁶ M̀aa Mɔizi ní Aalonao ní Isaili kíaò Levii buiò nàò daedae uale ní ualeo, ⁴⁷ sea gbé pò kà wè baakwi e blakwi, aai mɔ zikei kpaaukpeuo aaiò a aso seaò. ⁴⁸ Ampii an dasi f̀ele òaasɔsɔo lee swaaõ ní òaa àaõ baosaiòe (8.580). ⁴⁹ Ké Dii yãdile Mɔizie, a ò gbéone, wà baade zì òbè ní aso pò a seo. Ɔ wà ní nao màa lá Dii ò Mɔiziewa.

5

B̀òo kua gb̀alesai

¹ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ² O Isailione aa kusudeò ní kēnudeò ya b̀òou ní gbé pò kà gewa aa gb̀alèò. ³ A ní yá à ní kpá b̀òo kpe gõe ní nɔeo, ké aasu Isailio b̀òo pò má kú a guu gb̀aleo yái.* ⁴ Ɔ Isailio kè màa, aa ní yá ní kpá b̀òo kpe, lá Dii ò Mɔiziewa.

⁵ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ⁶ O Isailione, tó gõe ge nɔe duunakè a gbéé à náaisaiyãkè Diiè, à tàaekèn we. ⁷ Sema ade duuna pò a kèpi o gupuau, i a fiabo gbé pò à tàaekèepie, i a òa sɔode nawà. ⁸ Tó pòde gà mé a dae f̀èèe ví wà fiapi boèò, pòpi a gõ ma pò ùe, wi kpa sa'onawa sãnu ní sãsakao pò wa lákaò aà duunapiao.† ⁹ Sa pò Isailio lí oa alio de sa'ona pò wà

* 5:3 Zia 21.27 † 5:8 Lev 5.20-26

mòòè pò ũε. ¹⁰ Pò pò gbé kpà Diiwa ali gõ sa'ona pò wà nàè a ɔʒí pò ũε.

Nɔ náaisaide yá

¹¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ¹² O Isailiɔne n̄ me, tó gbēe nɔ pàzεa à náaisaiyákèè, ¹³ gõε pāle wùεaànɔ, aà zǎ a yá d̄so, tó nɔεpi gbāsíkè màa mé gbēe i aà eo, seelade kuo, ké wi aà kũòo yáí, ¹⁴ tó gõεpi n̄se fèle, mé àle seake a nɔpi yáwa, àle e à gbāsíkè yà, ge i gbāsíkεoa, ¹⁵ gõεpi i gé ní a napio sa'ona kíí ní pówenti kiloo plao gba pò nɔεpi a mɔò ũ. Asu n̄sikawào, mé asu tulaleti fáwào, ké n̄sefelegbae yáí. A de d̄sákpaagba pò í to wà d̄s tó wà tàakè s̄lanaε ũε. ¹⁶ Sa'ona i mó ní nɔεpio, i aà zε ma aε. ¹⁷ Sa'ona i ma kpé í dǎ ka oo n̄nau, i zwàakpe bùsu dǎ à zua. ¹⁸ I nɔεpi falana go, i d̄sákpaagba pò wí da n̄sefeleεa yáí na nɔεpie a ɔʒí. Sa'onapi iɔ í pāsí pò í láaizímápi k̄ua. ¹⁹ Sa'onapi i to nɔεpi d̄sákpa, i oè à me: Tó gõεe i wúlennɔ, tó ni pǎ n zǎ ikoyáa n gbāsíkèò, í pāsí pò í láaizímápi a yáe inεo. ²⁰ Ama tó n pǎ n zǎ ikoyáa, n γε n wule ní gõε pāleo n gbāsíkèè s̄, ²¹ Dii a to n gbalao ibaba, n gbεε i sé, n gbéɔ i láaizíma, aai n ká. ²² I pò í láaizímáε beepi a taale n meue, i n gbεε sé, n gbalao i ibaba. Nɔεpi i gbasa me: Ami! Aà ke màa! ²³ Sa'ona i láai yápio kē láwa, i pípi ní í pāsípio, ²⁴ i í pāsí pò í láaizímápi kpa nɔεpiwa aà mi, i taale aà meu à yǎpāsí iè. ²⁵ Ama sa'ona lí n̄sefelepówentipi si nɔεpi ɔʒí ḡia, i mɔ Diiε, i gbasa geò sa'okii. ²⁶ Sa'onapi i pówentipi dǎ ɔkū do yád̄ɔa Diigu gba ũ, i kpa sa'okiiwa, i gbasa ípi kpa nɔεpiwa aà mi sa. ²⁷ Tó nɔεpi gbāsíkè à náaisaiyákè

a zǎεε, gɔɔ pɔ à í pɔ ì láaizímápi mǐ, a taale aà meue, i yǎ'ìè, aà gbεε i sé, aà gbalao i ibaba, nɔɛpi i gɔ láaipɔ ũ a gbéɔ guu. ²⁸ Ama tó nɔɛpi i gbásíkεo mé a ku tâaesai, a bɔ aafiaε, iɔ ne'i.

²⁹ Ikoyǎ pɔ má ðile ǹ̀sefelea yǎ musun we. Tó nɔɛ pǎ a zǎ baa à náaisaiyǎkèè, ³⁰ ge tó gɔε ǹ̀se mé f̀̀le, àle seake a nɔ yǎwa, a kekean we. Sa'ona lí mɔ́ ní nɔɛpio, i aà ze ma ae, i gbasa ikoyǎpi keè píi. ³¹ Aà gɔpi aɔ tâae ví a guuo, âma nɔɛpi duunapi a wi aàzia musue.

6

Gbé pɔ azia kpà Luawa yǎ

¹ Dii yǎ'ò Mɔizie à mè: ² O Isailiɔne, tó gɔε ge nɔɛ lekèa à mè a azia kpàa ma gbé ũε zálala, ³ ade v̀̀εe ní í gbáao té.* Asu v̀̀εεbe'i buie kǎ a léwao, mé asu v̀̀εεbe ísi ge a gii bleo. ⁴ Gɔɔ pɔ a ku ma gbé ũ zálala, asuli v̀̀εli pɔε bleo, baa a wéna ge a tεε.

⁵ E lé pɔ a kèapi gɔɔ ge pað, gɛ su tǎa'o aà miwao. Aɔ de ma pɔ ũ e gɔɔ pɔ à azia kpàapi lé ge paðe, i to a mikǎ gbǎ a laaiwa. ⁶ E gɔɔ pɔ à azia kpàa ma gbé zálala ũpi lé ge pað, asu s̄ geio. ⁷ Baa tó aà mae ge aà da ge aà v̀̀i ge aà dǎuna gà, asu s̄ aà gei à gbáleo, asa aàzia kpaaa seela ku aà miwae. ⁸ Aɔ de ma pɔ ũε e gɔɔ pɔ à azia kpàa ma gbé zálala ũpi lé ge pað. ⁹ Tó gbèe gà aà wǎa kándó, mé aà kua ma pɔ ũ mikǎ gbǎlè, aà a mipi bo gbáigbai a gbǎbɔgɔɔ, gɔɔ sɔpla gbεa. ¹⁰ A gɔɔ swaaɔde zǐ i mɔ sa'onaε ní felenaɔ ge felenguulu bɔlɔnaɔ m̀̀n pla kpaaukpe kpele, ¹¹ sa'ona i sa'o ní a m̀̀ndoo duun awakpabɔ

* **6:3** Luk 1.15

ũ, i sa pɔ wĩ a pɔ káteu à tékũ o ní a m̀̀ndoo, i gbā̀bòè aà kua ge sae yáí. Zibeezi i a mi bo, ¹² i ea à azia kpãa e a kua ma pɔ ũ gɔɔ léu, i mɔ́ ní s̃asa w̃edonao tàae fiabobo ũ. Wasu aà kua ma gbé zálala ũ s̃éia gɔɔ dauo, asa aà kua ma gbé zálala ũ káaupi ò̀̀kpàe.

¹³ Ikoyã pɔ má díle gbé pɔ azia kpàaen ke lo. Tó gɔɔ pɔ a díle à̀̀ ku ma pɔ ũ pà, wà m̀̀aà̀̀ kpaaũkpe kpele, ¹⁴ i sa'oa ní s̃asa w̃edona pɔ s̃aa víoo sa pɔ wĩ a pɔ káteu à tékũ obò ũ ní s̃ada w̃edona pɔ s̃aa víoo duun awakpabò ũ ní s̃asakao pɔ s̃aa víoo sáaukpa sa'obò ũ ¹⁵ apii ní a pɔwentio ní a ṽẽeo ní kàao gbí do, kàa pɔ wa tòto ní ñisio ní kàawana pɔ wà nísi f̃awà̀. ¹⁶ Sa'ona i mɔ́ ní pɔpi ma ae pii, i sa pɔ wĩ o duuna awakpabò ũ o ní sa pɔ wĩ a pɔ káteu à tékũo, ¹⁷ i sáaukpa sa'oa ní s̃asakao ní a pɔwentio ní a ṽẽeo ní kàao gbí do. ¹⁸ Gbé pɔ azia kpàapi i a mi bo† kpaaũkpe kpele we, i a kua ma pɔ ũ mikã séle káteu sáaukpa nísi z̃íle. ¹⁹ Tó à a mi b̀̀ màa, sa'ona i s̃asakao ò do pɔ wà a f̀̀ukè sé ní kàa pɔ a b̀̀ gbíuo m̀̀ndo ní kàawanao m̀̀ndo, i na gbé pɔ mibòpie a ɔ̀zi. ²⁰ Sa'onapi i ea sí, i m̀̀me. Lá pɔpiá ma pɔe, a g̃o sa'onapi pɔ ũe ní a kùla pɔ wĩ m̀̀meo ní a gbá pɔ wĩ b̀̀ adoao. Bee gbea gbé pɔ azia kpàapi i gbasaa na ṽemiawa.

²¹ Ikoyã pɔ má díle gbé pɔ azia kpàaen we ní sa pɔ a oa a lekca yáio, pɔ pɔ asu ye káfi a gbãa léu bàasi. Lé pɔ a kè gɔɔ pɔ à azia kpàa, sema aà a fiabo.

Sa maa pɔ sa'ona li o gbéne

²² Dii yã'ò M̃oizie à mè: ²³ O Aalonae ní a néo, tó aale samaa'o Isailione, aali me:

† 6:18 Zln 18.18

24 Dii báaadaágu, i ɔkuála,

25 Dii á gwa, i gbēkekeé,

26 Dii wéteázi, i á nòse daé doũ.

27 Aali samaa'o Isailiɔne ní ma tóo màa, míli báaadaágu.

7

Isaili kíaɔ gbadaa zwáakpe sakēgɔɔ

¹ Gɔɔ pɔ Mɔizi zwáakpe dɔ a làa, à nísikàwà ní a pɔkeleɔ píi, à a sakē, ɔ à nísikà sa'okíiwa ní a pɔkeleɔ píi, à a sakē. ² ɔ Isaili kíaɔ mò ní gbao. Aame aa ní deziɔ buiɔ kía pɔ wà ní díle gbēnaon dɔaanaɔ ũ. ³ Aa mò ní ní gbao Diiɛ, zugo mèn soolo ní zuɔ mèn kuεpla. Kía gbēɔn plapla zugo mèndodo, baade miwa zù mèndodo, ɔ aa gèd zwáakpe kpeεle.

⁴ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ⁵ Gba pɔ aa m̀dopiɔ sí, iɔ de kpaaukpe zíkεbɔɔ ũ, ní kpá Levii buiɔwa, lá a mómá ní zí guuwa. ⁶ ɔ Mɔizi zugoɔ ní zupiɔ sí a kpà Levii buiɔwa. ⁷ A zugo mèn pla ní zù mèn síiɔ kpà Geesɔ buiɔwa ní zí léu. ⁸ A zugo mèn síiɔ ní zù mèn swaaɔ kpà Melali buiɔwa ní zí léu. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé ní dɔaana ũ. ⁹ I asosebɔe kpa Keata buiɔwao, asa aa Dii kpé pɔɔ sé ní gàuε.

¹⁰ Zí pɔ wà nísikà sa'okíiwa, ɔ kíapiɔ mò ní ní gbao sa'okíipi aε sa'okíipi sakēa yáí. ¹¹ Dii ò Mɔizie yáa à mè, lá gu lé dɔ kíapiɔ líɔ mɔ dodo sa'okíi sakēa yáí.

¹²⁻⁸³ Gɔɔ séia zí Aminadabu né Naasɔ, Yuda bui mé mò ní a gbao.

Gɔɔ plaade zí Zuua né Netaneli, Isakaa buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ ɔaɔde zɪ Heloni nɛ Eliabu, Zabulɔni buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ sɪiɔde zɪ Sedeu nɛ Elizuu, Lubeni buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ sɔode zɪ Zulisadai nɛ Selumie, Simeɔ buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ soolode zɪ Deueli nɛ Eliasafa, Gada buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ soplade zɪ Amihudu nɛ Elisama, Eflaiũ buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ swaaɔde zɪ Pedazuu nɛ Gamalieli, Manase buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ kɛokwide zɪ Gidoni nɛ Abidã, Bɛyãmɛɛ buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ kwide zɪ Amisadai nɛ Ahiezɛɛ, Dã buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ kuɛdode zɪ Okelana nɛ Pagieli, Aɛɛ buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gɔɔ kuɛplade zɪ Enana nɛ Ahila, Nɛfatali buiɔ kɪa mɔ nɪ a gbao.

Gba pɔ an baade mɔn kɛ: Anusu tapɛlenti pɔ a gbia kiloo do nɪ kɪnio, au'ɛɛbɔ pɔ wa pi nɪ ɔnusuo a gbia galaũ ɔaa sɪiɔɛ, lá wà a gbia lé dɪɛ luakukɪiwa. Wà pɔwɛnti yãalɛa nɪ nɪsio kà tapiɔ pai pɔwɛn gba ũ. Vua toona pɔ a gbia galaũ basɔokwi, wà tulaletikà a pai. Sa pɔ wɪ a pɔ kátɛu à tɛkũ obɔɔn kɛ: Zugaaena do, sãsakao do, sãsa wɛdona do. Duun awakpabɔn kɛ: Blesana do. Sáaukpasabɔn kɛ: Zu pla, sãsakao sɔo, blesana sɔo, sãsa wɛdona sɔo.

⁸⁴ Gba pɔ Isaili kɪaɔ dà sa'okɪi sakɛa yáii nɪsikaa sa'okɪipiwa gbɛapiɔ dasilɛn kɛ: Anusu tapɛlenti mɛn kuɛpla, au'ɛɛbɔ pɔ wa pi nɪ ɔnusuo mɛn

kuεpla, vua toona mèn kuεpla. ⁸⁵ Tapεlentipio gbia kiloo dodo ní k̄nioε, au'ελεβοο s̄o galaũ òaa síīs̄īīs̄. Ap̄ii f̄ελε ánuusu kiloo baas̄o ní plao ní galaũ òaa àās̄o, lá wà a gbia lé ð̄ile luakuk̄īīwa. ⁸⁶ Vua toona p̄o wà tulaletikà a pai mèn kuεpla gbia galaũ bas̄okwikwi, lá wà a gbia lé ð̄ile luakuk̄īīwa. A k̄e p̄ii galaũ òaa soolo ní basooloo (1.320). ⁸⁷ Sa p̄o w̄i a p̄o k̄áteu à tékū ob̄o dasilen ke: Zugaaena kuεpla, s̄asakao kuεpla, s̄asa w̄edona kuεpla, ap̄ii ní a p̄o w̄entio. Blesan mèn kuεpla s̄ wà duuna awakp̄àò. ⁸⁸ P̄o p̄o wà s̄aukpa sa'òòo dasilen ke: Zu baas̄o m̄endosai, s̄asakao bàaās̄, blesana bàaās̄, s̄asa w̄edona bàaās̄. Sa p̄o wa ò sa'ok̄ii sak̄εa ȳáii n̄isikaawà gbean we.

⁸⁹ Ké M̄oizi ḡε k̄paaũk̄peu ȳa'oi ní Diio, à aà loo mà duunk̄emak̄ii p̄o kú ikoyá k̄pagoloa musu malaika ḡásiade mèn plao z̄ānguo, Dii lé ȳa'òè.

8

Filianaa

¹ Dii ȳa'ò M̄oizie à mè: ² O Aalonaε, tó à filia mèn soplao nà, aà to aali gupu dau aε.* ³ O Aalona k̄e màa, à filiaò nà, aa gupù dau aε lá Dii ò M̄oiziewa. ⁴ Wà daupi p̄i ní vua p̄o wa gb̄ègb̄ε maanno za a z̄íle e à ḡe p̄èò a v̄úwae. Wà daupi p̄i lá Dii a taa òo M̄oiziewae.

Levii buio ð̄ileka nído

⁵ Dii ȳa'ò M̄oizie à mè: ⁶ Levii buio se Isaili k̄nio guu, ní gb̄ab̄oné. ⁷ Lá n̄ȳo ní gb̄ab̄onén ke: Du-unwolo'i f̄áf̄amá, aai ní mek̄ā bo p̄ii, aai gbasa ní

* **8:2** B̄oa 25.37

ƆkasaƆ pí. Aa gbābò níziāen we. ⁸ Aai zugaaena sé ní p̄eti yālaa ní n̄sio a p̄wenti gba ũ ní zugaaena plaade p̄ó n̄ȳs̄ si duun awakpab̄o ũo. ⁹ M̄ó ní Levii buiƆ kpaaũkpe kpele, ní IsailiƆ k̄aaa píi, ¹⁰ ní m̄ó ní Levii buiƆ ma ae, IsailiƆ i ɔnamá. ¹¹ Aalona i Levii buiƆ m̄om̄ee gba p̄ó IsailiƆ m̄om̄ee ũ, ké aao de ma zikenaƆ ũ. ¹² Levii buiƆ i ɔna gáaenapiƆ miwa. Sa'o ní zupiƆ m̄endoo duun awakpab̄o ũ, ní sa p̄ó w̄i a p̄ó kát̄eu à t̄ékū oa ní adoo duunak̄ea Levii buiƆwa ȳái. ¹³ To Levii buiƆ ze Aalona ní a n̄éƆ ae, ní ní m̄om̄ee. ¹⁴ M̄aa n̄ȳs̄ Levii buiƆ b̄o IsailiƆ guu nído, aaiƆ de ma p̄ó ũ.

¹⁵ Bee gb̄ea tó n gbābò Levii buiƆne, mé n ní m̄om̄ee, aali m̄o zik̄e kpaaũkpeu. ¹⁶ Isaili p̄ó wa kp̄aaƆn ní ũ. Ma ní díle ma p̄ó ũ Isaili neḡs̄e séiaƆ gb̄eu. ¹⁷ Asa Isaili neḡs̄e séiaƆ ní ní potuo nesana séiaƆá ma p̄óe. Ma ní díle ma p̄ó ũ za ḡoƆ p̄ó ma neḡs̄e séiaƆ d̄ede EgipiƆ, ¹⁸ s̄ ma Levii buiƆ díle Isaili neḡs̄e séiaƆ gb̄eu. ¹⁹ Ma Levii buiƆ b̄o IsailiƆ guu, s̄ ma ní kp̄á Aalona ní a n̄éƆwa, ké aao kpaaũkpe z̄i ke IsailiƆne. Aali láka IsailiƆ duunaa, ké ḡoƆ p̄ó aale s̄o ma kúkiƆzi, gagyá su ní leo ȳái.

²⁰ Ɔ M̄oizi ní Aalonao ní IsailiƆ píi k̄e Levii buiƆne lá Dii ò M̄oizie ní yá musuwa. ²¹ Levii buiƆ gbābò níziāe aa ní ƆkasaƆ pí. Ɔ Aalona ní m̄ó DiiƆ, à ní duuna k̄emá à gbāb̄oné. ²² Ɔ Levii buiƆ n̄a ní z̄iwa kpaaũkpeu ní Aalonao ní a n̄éƆ d̄s̄ao. M̄aa wa k̄e Levii buiƆne lá Dii ò M̄oizie ní yá musuwa.

²³ Dii yá'ò M̄oizie à m̄è: ²⁴ Levii buiƆ yán ke lo. Gb̄é p̄ó k̄a w̄è baas̄o ge a dea lí m̄ó kpaaũkpe z̄i kei. ²⁵ Tó à k̄a w̄è blakwi, ili k̄ámabo, asuli z̄ipi ke lo. ²⁶ AailiƆ

do a gbéde, ilio wéte kpaaũkpe zĩci, ãma asuli zĩpi keo. Dile Levii buionne màa ní zĩ yá musu.

9

Gẽamusu dikpeke

¹ Dii yā'ò Mɔizie Sinai guwawaiu Isailio boa Egipi wè plaade mo sèia guu à mè: ² Isailio lí Gẽamusu dikpeke a gɔɔwa. ³ A dikpepi ke moe bee gɔɔ gẽo m̀endosaide zĩ oosiele. A ke lá má dàéwa pii ní a ikoyā pó má d̄l̄éé.*

⁴ Mɔizi ò Isailionne aa Gẽamusu dikpeke, ⁵ ò aa dikpepi kè Sinai guwawaiu mo sèia gɔɔ gẽo m̀endosaide zĩ oosiele. Aa kè lá Dii ò Mɔiziewa pii. ⁶ Gbẽe ku we aa gbãle, ké aa kã gewa yái, ò aai e Gẽamusu dikpekè zibeezi. O aa gè Mɔizi ní Aalonao lè zibeezi gɔɔ, ⁷ aa ò Mɔizie: Ge yá musu wa gbãlè. Bóyái wà ḡw̄e wà mó ní gbao Dii ní wá gbé a gɔɔwai? ⁸ Mɔizi wemá à mè: A ze e mà ma lá Dii a o á yá musu. ⁹ O Dii ò Mɔizie à mè: ¹⁰ O Isailionne, tó an gbẽe ge an buio ní kpé gbãlè ge yá musu, ge aa gè wéle z̄az̄e, aa ze'e aa Gẽamusu dikpekemee gbẽzã. ¹¹ Mo plaade gɔɔ gẽo m̀endosaide zĩ oosiele ò aali dikpepi ke. Aali sã só ní kãao ní lá k̄são. ¹² Aasuli a kee to gu dɔwào, mé aasuli sãpi wáe eo.† Aali Gẽamusu dikpepi ke lá má d̄l̄ééwa pii. ¹³ Gbé pó i gbãleo mé i gé wéleu no, tó à ḡi Gẽamusu dikpepi kei, wà ade bo a gbé guu, asa i m̄m̄e ní gbao a gɔɔwao. Aà tàae a wi àà musue. ¹⁴ Bòmɔ pó kú á

* **9:3** Bɔa 12.1-13 † **9:12** Bɔa 12.46, Zãa 19.36

guu mé a ye Gẽamusu dikpekemee, sema aà ke lá ma ikoyã d̄ilɛ́ɛwa. Bòmɔ́ ní beleo píi, yá doūɛ.

Tɛlu kua zwàakpɛa
(Bɔa 40.34-38)

¹⁵ Zí pó wà zwàakpɛ d̀ò, tɛlu kùlɛ ikoyã kpépiãɛ. Sɛa za oosi e gu gè d̀òò tɛlupi ku zwàakpɛpi musu lán téwa. ¹⁶ Ɔ ku màa gɔɔpiie, Ɔ ku zwàakpɛpia, gwãasina Ɔ de lán téwa. ¹⁷ Tó à gò zwàakpɛa, Ɔ Isaili Ɛ fɛlɛ b̀òou. Gua pó tɛlupi zèu, we aai b̀òokpau. ¹⁸ Tó Dii òlɔné màa, aai ní p̀óɔ naaa aa fɛlɛ. Tó a òlɔné Ɔ, aai ɛa b̀òokpa. Tó tɛlupi zɛa zwàakpɛpia s̄, an b̀òo Ɔ káɛaɛ. ¹⁹ Tó tɛlupi lé gɔɔplakɛ zwàakpɛa, aai Dii yãma, aali fɛlɛ b̀òouo. ²⁰ Zieɔ tɛlupi lí gɔɔplakɛ zwàakpɛao. Tó Dii òlɔné, aai b̀òokpa, tó Dii ɛa òlɔné Ɔ, Ɔ aai ní p̀óɔ naaa. ²¹ Zieɔ s̄ tɛlupi Ɛ zɛ gudoũ yɔɔ za oosi e kɔɔ. Tó à g̀òa kɔɔ, Ɔ aai fɛlɛ b̀òou. Fãanɛ ge gwãasinan ǹò, tó tɛlupi g̀òa, aai ní p̀óɔ naaaɛ. ²² Tó tɛlupi g̀ò zɛa zwàakpɛa gɔɔ do ge m̀o do ge wè don ǹò, aai káɛa b̀òouɛ, aali fɛlɛo. Tó à g̀òa, Ɔ aai fɛlɛ. ²³ Aali b̀òokpa ge aa fɛlɛ b̀òou Dii lé saio. Aai Ɔ Dii yãma lá a dà M̀oizie a ònɛwãɛ.

10

Anusu kãae m̀èn plaɔ

¹ Dii yã'ò M̀oizie à mè: ² Kãae pí m̀èn pla ní ánsu p̀ó wa gbègbɛ maannɔ gbé kãaabɔ ũ, ké aali fɛlɛ b̀òou. ³ Tó wà kãaepiɔ p̀è, gbépii i m̀o kãaanzi kpaaũkɛ kɛɛlɛ. ⁴ Tó kãae m̀endo wa p̀è, Isaili bui d̄aana p̀ó aa de kía ũ mé aali m̀o kãaanzi. ⁵ Tó wà kãaepiɔ p̀è gbáugbãu, gbé p̀ó an b̀òo ku

gukpe oio mé aali fele káau. ⁶ Tó wà a gën plaade pè gbáugbāu, gbé pò an bòo ku geomidokii oio mé aali fele. Kàaepca gbáugbāupi mé gbé daa zéu seela ũ. ⁷ Tó wàle gbé káaa, wàli pé gbáugbāu.

⁸ Aalona né sa'onao mé aali kàaepio pé. Ao déé ikoyā ũ gɔɔpiie, ápio ní á buio. ⁹ Gɔɔ pò a ka á búsuu, tó ále gé zíkai ní á wèle pò sù fèlécɔɔ, àli kàaepio pé gbáugbāu, ké á yá e do ma Dii á Luagu, mí á bɔ á wèlepio zí. ¹⁰ Gɔɔ pò ále pɔnake sɔ, dikpen lò, mo dafu gɔɔ séia zín lò, àli kàaepio do á sa pò wí a pò káteu à tékúwa ní á sáaukpasaɔ, á yá i domagu. Mámema Dii á Lua.

Isailio fèlea Sinai

¹¹ Wè plaade mo plaade gɔɔ baode zí, telu gò ikoyā zwàakpea, ¹² ɔ Isailio ní pò nàaa aa fèle bòou Sinai guwaiwau, aale bòokpakpa e telu gè zè Palana guwaiwau. ¹³ An fèlea bòou séian we. Aa kè lá Dii dà Mɔizie a ònéwa.

¹⁴ Yuda zígɔɔ mé fèle ní bòou gā ní gāo séia ní ní dàlapoo. Aminadabu né Naasɔ mé ní dɔaana ũ. ¹⁵ Zuua né Netaneli mé Isakaa zígɔɔ dɔaana ũ. ¹⁶ Heloni né Eliabu mé Zabuloni zígɔɔ dɔaana ũ. ¹⁷ Geesɔ buio ní Melali buio zwàakpe wɔewoɛ, ɔ aa sè aa dàò zéu.

¹⁸ ɔ Lubeni zígɔɔ fèle ní bòou gā ní gāo ní ní dàlapoo. Sedeu né Elizuu mé ní dɔaana ũ. ¹⁹ Zulisadai né Selumie mé Simɛɔ zígɔɔ dɔaana ũ. ²⁰ Deueli né Eliasafa mé Gada zígɔɔ dɔaana ũ. ²¹ ɔ Keata buio Lua pò sè aa dàò zéu. Wà zwàakpepi pèepe e aao gé kái.

22 Ǿ Eflaiũ zīgɔɔ fɛle ní b̀ou gā ní gāo ní ní d̀alapoo. Amihudu né Elisama mé ní d̀aana ũ. 23 Pedazuu né Gamalieli mé Manase zīgɔɔ d̀aana ũ. 24 Gidoni né Abidã mé B̄yãm̄e zīgɔɔ d̀aana ũ.

25 Ǿ Dã zīgɔɔ fɛle ní b̀ou gā ní gāo ní ní d̀alapoo. Aame aa ku gbezã. Amisadai né Ahiezee mé ní d̀aana ũ. 26 Ǿkelana né Pagieli mé Asee zīgɔɔ d̀aana ũ. 27 Enana né Ahila mé Nefatali zīgɔɔ d̀aana ũ. 28 Lá Isailio ì fɛle ní b̀on we gā ní gāo.

29 Obaba mé M̄izi ànsue Leueli né ũ, Madiã buie. M̄izi òè: Wále dazeu, wále gé b̀usu p̀o Dii mè á wá gbau. M̄o ñ géwanɔ, wí maakene, asa Dii namablea we legb̀ew̄ee. 30 Ǿ a òè: Má ḡeo. Má tá ma b̀usu ma b̄edeɔ kíe. 31 M̄izi mè: N yá na. Nsu wá tó weo, asa ní b̀ookpakii maa d̄s, mé ñȳs f̄s ke wá wé ũ. 32 Tó n ḡewanɔ, wá maa p̀o Dii a kew̄ee kene s̄e.*

33 Isailio fɛle Dii gb̄e sae, aa tãa'ò ḡo àaõ. Wà d̀aa ní Dii bàakuañɔ kpagoloo b̀ookpakii weleiné. 34 Ké aa fɛle aa d̀azeu, Dii telupi kúnla fáane. 35 Tó wà d̀azeu ní kpagoloo, M̄izi ì me:

Fɛle Dii, n ib̄eɔ i fáaa,
n zangudeɔ i bàalene.†

36 Tó wa ðile, M̄izi ì me:
Dii, ea su Isaili dasidasiowa.

11

Dii té gbaea

1 Isailio zɔakà Diizi ní taasik̄ea yáí. Ké Dii mà, àà p̀o p̀à, ã à tes̄m̄á, an bòo saalo tekũ. 2 Ǿ gb̄eɔ wiilè

* 10:32 D̄ca 1.16 † 10:35 Sou 68.1

Mɔiziwa. Ké à wabikè Diiwa, ɔ tépi zè. ³ Ǿ wà tɔkpa gupie Tabela, * ké Dii tesòmá we yáí.

Dii búuɔ gbæa

⁴ Buipáleɔ ku Isailiɔ guu, aale ble maa bæeke, ɔ Isailiɔ lé ɔɔɔ sɔ aa mè: Má wá nòɔ eu wà soi? ⁵ Wále kpɔ pɔ wá sò Egipi wá pɔeãwa bæeke ní góláɔ ní blebusunáɔ ní efɔɔ ní emasáɔ ní emasa gisoɔ. ⁶ Tiasa wá lé gà, asa wili pɔe eo, sema mana bàasio.

⁷ Manapi wé keleũ, a de lán lí'ɔwæe. ⁸ Isailiɔ i séle wà lɔ gbɛu ge aaɪ zɔ góu. Aaɪ disa aa kàa keò. A í na lán kàagbaalawa. ⁹ Tó fii kpà bòou gwá, ɔ manapi i bɔ.†

¹⁰ Mɔizi mà wàle ɔɔɔ uale ní ualeɔ. Dii pɔ pà maamaa, ɔ à kè Mɔizie íi, ¹¹ a òè: Bóyáí níle ìadaai? Bóyáí ma yá i kanguo, ɔ n gbépiɔ gwaa aso ðimɛei? ¹² Máme ma gbépiɔ nɔsɪa? Máme ma ní ía? Bóyáí ní òmɛe mà ní kue lán nɔe neadewa, mà géríno búsu pɔ n a legbè an dezionɛ guui? ¹³ Mákií má nòɔ eu mà kpa gbépiɔwa píii? Asa aale wiilea, aale me mà ní gba nòɔ wà soe. ¹⁴ Má fɔ gbépiɔ kue pii madoo, asa an aso demalæe. ¹⁵ Tó màa níyɔ kemɛe, ma wegwa, ní ma de gɔɔ. Nsu to mà taasipi ke lɔ.

¹⁶ Ǿ Dii òè: Isaili gbɛzɔɔ pɔ ní ní dɔ dɔaana ũ kãaa gbɛɔn bàakwi, ní mórínɔ kpaaũkpɛu, aaɪo kunnɔ we. ¹⁷ Má pila mà yá'onɛ we, mí Nisina pɔ kuma kíni go mà diné, aai gbéɔ gwaa aso sennɔ, ké nísu níyɔ ní sea ndo lɔo yáí. ¹⁸ O gbéɔne aa gbábɔ níziæ zia yáí, aai nòɔ e só. Asa aa wiilea aa mè, má wa nòɔ eu la wà soi? Aa mè wa dáamaví Egipi. A yáí tò

* **11:3** Bee mè tékũ. † **11:9** Bɔa 16.14

má ní gba nòò aa só. ¹⁹ Aa só, i ke gɔɔ do no, gɔɔ pla no, gɔɔ sɔɔ no, gɔɔ kwi no, gɔɔ bao no. ²⁰ Aa so mo gbãa doe e à bɔ ní níú, a ni i bɔníla. Asa ma Dii má kú ní guue, ɔ aa pãkpãmazi. Aa zɔadɔa aa mɛ̀, b́yáí wa bɔi Egipii? ²¹ Ǿ Mɔizi mɛ̀: Gɔ̃ɛɔ kumanɔ tá guu gbɛ̃ɔn àaasɔɔo lɛɛ àaa àaɔɛ (600.000), ɔ n mɛ̀ níyɔ́ ní gba nòò aa so e mo gbãa doa? ²² Baa tó wà são ní zuo dèdɛ dasidasi, a mómáe? Tó wa ísia kpɔɔ sɛ̀lɛ pii, a mómáe? ²³ Dii wèwà à mɛ̀: Ma gbãa a ka noa? Nyɔ́ e tia, tó yá pó má ònɛ a ke ge a keo.

²⁴ Mɔizi b̀ò à Dii yápiɔ òné. A Isaili gbɛ̃zɔɔ kãaa gbɛ̃ɔn bàaɔkwi à ní lia zwàakpei. ²⁵ Ǿ Dii pila telu guu à yá'òaaɔ. A Nisina pó kuwà kɔni go dī gbɛ̃zɔɔ gbɛ̃ɔn bàaɔkwipɔnɛ. Ké Nisɔnapi dīné, aa ānabikɛkè, bee gbɛa aai ɛa kè bo. ²⁶ Gbɛ́ pó Mɔizi ní sɛ̀ɔ, an gbɛ̃ɔn plaɔ g̀ò b̀ou, gbɛ̀do tón Eledada, gbɛ̀do s̃ Mɛ̀dada. Aai gé zwàakpe k̃iio, kási Lua Nisɔnapi dīné s̃ɛ, ɔ aa ānabikɛkè b̀ou. ²⁷ Ɛwaasoe bàalè ge ò Mɔiziɛ à mɛ̀: Eledada ní Mɛ̀dadao lé ānabikɛkè b̀ou. ²⁸ Nuni né Yozuee dɛ Mɔizi zɔbãna ũ za a èwaasogɔɔɛ, ɔ à mɛ̀: Ba Mɔizi, gíné. ²⁹ Ǿ Mɔizi òè: N nòsɛ fèlɛ ma yá musu yá? Tó Dii a Nisina dī a gbɛ̃ɔnɛ aa g̀ò ānabɔ ũ pii, a maa lé? ³⁰ Ǿ Mɔizi èa b̀ou ní Isaili gbɛ̃zɔɔpiɔ.

³¹ Dii tò íana b̀ò ísia oi à mò ní bùuɔ, aa lí b̀oa. Aa lía b̀oi gupiiu à kà tagɔɔ do ũ, mé an daa lɛs̃i kà gàs̃isuu pla. ³² Fãanɛ bee ní gwãasinao ní a gu s̃ia dɔao aa fèlɛ g̀ò bùuɔ sèlɛ. Gbɛ́ pó i sèlɛ bílao sèlɛ koto bao. Ǿ aa fàlɛ, aa a giikà. ³³ Ké aa a nòò dà ní léu g̀ò aai e sò bílao, ɔ Dii pɔ pãnz̃i à gagyākàngu.† ³⁴ Ǿ wà

† 11:33 Soũ 78.26-31

tɔkpà gupie Lé'udeɔ Mia, asa wekii wà gbé pɔ lé'u ní kúú vùu. ³⁵ ɔ Isailio fɛle we, aa gè Azelo aa gɔɔplakè we.

12

Miliaũ ní Aalonao Mɔizi tàae'ea

¹ Miliaũ ní Aalonao Mɔizi tàae è Etiopi nɔ pɔ a sè yá musu, asa à Etiopi nɔ sèe. ² Aa mè: Mɔizi ado ɔ Dii ðile à a yá'òà? A tò wá ò sɔo lé? Dii yápi mà. ³ Mɔizi sɔ nɔsɛdouðee, aà sáa kú dúnia guuo. ⁴ Wegɔɔ Dii ò Mɔizi ní Aalonao ní Miliaũoe: A bɔle gé kpaaũkpɛu á gbɛɔn àaɔ. ɔ aa gè ní gbɛɔn àaɔ mípii. ⁵ Dii pɔla telu guu à zè kpépi kpɛɛle. A Aalona ní Miliaũo sisi, ɔ aa sɔ̀aazi mípla mípii. ⁶ A òné: A ma yáma. Tó ma ánbie kú á guu, mi bɔ mɔwà wépfungu'ea guu, mi yá'òè nana guue. ⁷ Kási a de màa ní ma zòblena Mɔizioo. Ziken náaidee ma ua.* ⁸ Wi yábo kɔ léu. Mili yá'òè ma a bakúaanakèèo. I wesi ma taale. Akca i ma zòblena Mɔizi tàae'ea viakɛo ní? ⁹ ɔ Dii pɔ pánzi à èa tà.

¹⁰ Ké telupi gò kpépi, kusu li Miliaũla gɔ̀ɔ, à puakù lán buawa. Ké Aalona gwà, a è kusu líaàla, ¹¹ ɔ a ò Mɔizie: N yá na Baa! Nsu to wà mísaikɛ tàae pɔ wá kè gbɛ'eo. ¹² Nsu to aàɔ de lán né pɔ wa ì gè, aà megueɔ yaikèwao. ¹³ Mɔizi wiilè Diiwa à mè: Lua, n yá na! N aà gbágbá. ¹⁴ ɔ Dii òè: Tó aà mae lé'ikà aà oawa, aɔ deè wíyá ũ gɔɔ soplao lé? Wà aà ya bɔ bòo kpɛ gɔɔ soplá gí, wi gbasá wà aà sí. ¹⁵ Miliaũ ku bòo kpɛ e gɔɔ soplá. Isailio i dazɛuo e wà èa wà aà sí. ¹⁶ Bee gbɛa aa fɛle Azelo aa gè bòokpà Palana guwawaiu.

* 12:7 Ebe 3.2, 5

13

Asiigwana gbɛ̃n kuɛplao zia (Iko 1.19-33)

¹ Dii ò Mɔiziɛ à mè: ² Gbɛ̃n zɪ aa gé Kanaa bùsu pò mále kpá Isailiɔwa keɛlei. N ní deziɔ bui gbé pò de dɔaana ũ se mɛ̀ndodo n̄ ní zɪ. ³ Ɔ à ní gbáɛ màa bɔa Palana guwaiwaiu lá Dii òwa. Gbɛ̃piɔ́ Isaili dɔaanaɔne nípii. ⁴ An tɔɔn ke:

Lubeni buiɔ guu Zakuu né Samua,

⁵ Simɛɔ buiɔ guu Oli né Safata,

⁶ Yuda buiɔ guu Yefũne né Kalɛbu,

⁷ Isakaa buiɔ guu Yosefu né Igali,

⁸ Eflaiũ buiɔ guu Nuni né Ozee,

⁹ Bɛ̃yámɛɛ buiɔ guu Lafu né Paleti,

¹⁰ Zabulɔni buiɔ guu Sodi né Gadieli,

¹¹ Yosefu né Manase buiɔ guu Susi né Gadi,

¹² Dá buiɔ guu Gemali né Amieli,

¹³ Aɛɛ buiɔ guu Mikaila né Setuu,

¹⁴ Nɛfatali buiɔ guu Vofesi né Nabi,

¹⁵ Gada buiɔ guu Maki né Geueli.

¹⁶ Gbé pò Mɔizi ní zɪ bùsu gwaiɔn we. Mɔizi tɔkpà Nuni né Ozeɛɛ Yozuee.

¹⁷ Ké Mɔizi lé ní zɪ Kanaa bùsu gwai, a ònɛ: A bɔ ní Nɛgɛvɛ guwaiwaio, í sɪsɪɔ kũ. ¹⁸ A gwa lá bùsupi de, tó a gbɛ̃n gbãa ge aa buse, tó aa dasi ge aa bílao, ¹⁹ tó an bùsu maa ge a v̄ai, tó an wéleɔ bíi v̄i ge a v̄io, ²⁰ tó a tɔle tàae v̄i ge a nao, tó a líɔ v̄i ge a v̄io. A kɔaikɛ, í bùsupi libeɔ séle suð. Asa v̄ɛ káauɔ magɔɔɛ. ²¹ Ɔ aa gè bùsupi gwàgwa za Zini guwaiwai léu e Leobe, Amata bɔleu. ²² Ké aa pà Nɛgɛvɛ guwaiwaia, aa kà Heblɔ, gu pò Anaki

buiɔ Aimani ní Sesaio ní Talemaio kuu. Heblɔ kálea dɔaaa Zoã pɔ kú Egipiɛ wɛ̀ soplaɛ. ²³ Ké aa kà Esikoli guzulɛu, aa vɛɛ ligɔn nede zɔ̀ we aa kà lía, ɔ gbɛɔn plaɔ sea. Aa gbɛafu ní kaadɔɛnao sè lo. ²⁴ Wà tɔkpà gupie Esikoli* guzulɛ, vɛɛ ligɔn nede pɔ Isailio zɔ̀ we yáí. ²⁵ Ké aa bùsupi gwà gɔɔ bla, ɔ aa èa sù.

Asiigwanaɔ ní bao kpaɛ

²⁶ Ké aa sù Kadɛsi, Palana guwaiwaiu, aa gè Mɔizi ní Aalonaɔ ní Isailio píi kíi. Aa sù ní baoo Isailionɛ píi, ɔ aa bùsupi libɛɔ òlɔnɛ. ²⁷ Aa ò Mɔizie: Wa ge bùsu pɔ ní wá zíu. Vɛ́ ní zó'io di weɛ. A a libɛɔ gwa ke. ²⁸ Ama bùsupideɔ gbãa. An wéleɔ bíi vɛ́ mé an wélepiɔ zɔɔ maamaaɛ. Wa Anaki buiɔ è we. ²⁹ Amalekiɔ ku Nɛgeve guwaiwaiu. Itio ní Yebusiɔ ní Amleɔ ku gusiɛdeu, mé Kanaaɔ ku ísia saɛ ní Yuudɛ saeo. ³⁰ Kalebu tò gbé pɔ lia Mɔiziziɔ nɛle, ɔ à mɛ: Wà ge bùsupi sii, asa wá ziblemáɛ. ³¹ ɔ gbé pɔ aa gèaànoɔ mɛ: Wá fɔ gɛ gbépiɔzio, asa an gbãa dɛwálaɛ. ³² ɔ aa sakà Isailionɛ bùsu pɔ aa gwàgwapiu aa mɛ: Bùsu pɔ wa pãa wa ge a asiigwaipiá bùsu pɔ í a gbéɔ mómɔɛ. Gbé pɔ wa ní é weɔ píiá gbé gbãaɔnɛ. ³³ Wa gbé gbàagbãaɔ† è we Anaki buiɔ ũ. Wále e kòɔtɛɔn wá ũ, màa wá de ní wéu sɔ.

14

Isailio bɔa Dii kpe

¹ Isailio lé wii gbãa le nípii, aale ɔɔlo gwá bee. ² Aa zɔadò Mɔizi ní Aalonaowa nípii, aa ònɛ: Tó wa gaga Egipi ge guwaiwaiu la, bee mé maa. ³ Bóyáí Dii lé

* **13:24** Bee mɛ ko. † **13:33** Daa 6.4

táwanɔ̀ bùsupiui? Wa wá dede ní fẽndaoe, wi wá nɔ̀eɔ̀ ní wá néo kúkũ. Wá ɛa taa Egipi sàɔo lé? ⁴ Ǿ aa òkɔ̀e: Wà dɔ̀aana dile, wí ɛa ta Egipi.

⁵ Mɔ̀izi ní Aalonao wùle tɔ̀le bíla wáa. ⁶ Ǿ asi-gwana gbẽɔ̀n plaɔ̀ Nuni né Yozuee ní Yefũne né Kalɛbuo ní ulaɔ̀ gà aa kèkè, ⁷ aa ò bílae: Bùsu pɔ̀ wa pãa wa ge a asiigwaipi maa maamaae. ⁸ Tó wá yá kà Diigue, a géwanɔ̀ bùsupiue, bùsu pɔ̀ ví ní zó'io diupi, i wá gba. ⁹ Asu bɔ̀ Dii kpɛo.* Asu víakèe bùsupideɔ̀neɔ̀, asa wá muu doɔ̀ne, aa ulékíí ví lo. Dii kúwanɔ̀e, ásu víakeo.

¹⁰ Gbèpii lé ní pápaa ní gbɛo yá'o, ã Dii gawi b̀è Isailiɔ̀wa kpaaũkpɛu. ¹¹ Dii ò Mɔ̀izie à mè: Gbèpiɔ̀ aɔ̀ sakamagu gɔ̀ɔ̀pii yá? Baa ní dabudabu dasi pɔ̀ má kè ní guuɔ̀, aɔ̀ ku ma náaikɛsai gɔ̀ɔ̀pii yá? ¹² Má gagyákaŋgu mà ní kaalee, mí n buiɔ̀ káfi aɔ̀ dasi, an gbãa iɔ̀ de gbèpiɔ̀la. ¹³ Ǿ Mɔ̀izi ò Diiɛ: Mmɛ n gbèpiɔ̀ b̀èle Egipi ní n gbãao. Tó Egipiɔ̀ mà, ¹⁴ aa gí oi bùsupideɔ̀neɔ̀. Aa d̃ kè ní kúwanɔ̀, ni bɔ̀ mówá. Aa d̃ kè n telu ì kú wá musu, niɔ̀ dɔ̀aaawẽe a guu fáane, gwãasina s̃ó té guu. ¹⁵ Tó n gbèpiɔ̀ dède lán gbé m̀endo deawa, bui pɔ̀ aa yápi màɔ̀ me: ¹⁶ Dii gbãa i ka aà gé ní gbèpiɔ̀ bùsu pɔ̀ à a legbèné guuo, a yáí ã à ní dedei guwaiwau. ¹⁷ Dii, ò n gbãa z̃ɔ̀ɔ̀ɔ̀né sa, lá ní òwa n mè, ¹⁸ n pɔ̀ lí pa kpaaɔ̀, ní gbèke ví z̃ɔ̀ɔ̀, ni gbéɔ̀ yāváiɔ̀ ní ní tàaeɔ̀ kémá, ãma nili tó tàaeɔ̀ b̀è pão. Ni maeɔ̀ yāváiɔ̀ wi ní buiɔ̀ musu e à ge pé ní síwenɔ̀ ní ní s̃ɔ̀kpaeɔ̀wa.† ¹⁹ Lá n sùuukè ní gbèpiɔ̀

* **14:9** Ebe 3.16 † **14:18** Bɔ̀a 20.5-6, 34.6-7

za Egipi e aa gè kàò la, n̄ n̄ duuna kémá n gbẽke z̄õ guu.

Zakanao ìadama
(Iko 1.34-46)

²⁰ Dii mè: Lá n wabikèa, má sùuuker̄no. ²¹ Ama lá miò ku mé ma gawi lí dúniaa píi, ²² gbé pò ma gawi è n̄ dabudabu pò má kè Egipi n̄ guwaiwai guuo, aa ma l̄ aa ma gwa ḡen kwi aa ḡi ma yāmaiò, ²³ an gbēe a wesi bùsu pò ma a l̄gbè n̄ deziõepileo. Gbé pò sakàmaguò, an kee a wesiẽo. †
²⁴ Lá ma zòblena Kalebù làasoo maa kè, a temazi n̄ nòsemendoo, má tó aà ḡẽ bùsu pò à gèupi guu, aà buiò iò v̄i. § ²⁵ Amalekiò n̄ Kanao ku guzul̄eu we. A ea da guwaiwai z̄eu zia Isia T̄ea oi.

²⁶ Dii ò Moizie n̄ Aalonao à mè: ²⁷ Gbēv̄aiipiò aao z̄akamazi ḡoõpii ȳà? Ma z̄oa pò aale kamazi mà. ²⁸ Oné ma Dii ma mè má kú. Lá aa wabikèa, má kené. ²⁹ An ḡeo ḡõ kál̄e guwaiwaiu lae, * an gbé pò kà wè bao ge a deao píi. An gbé pò wà n̄ nao mé aa z̄akàmaziò ³⁰ aa ḡẽ bùsu pò ma a l̄gbèné guuo, sema Yefũne né Kalebù n̄ Nuni né Yozueeo bàasio. ³¹ An né pò aa mè wa n̄ kúkũò ò má n̄ dau, aai bùsu pò an maeò ḡi síipi d̄õ. ³² An maepiò s̄õ, an ḡeo ḡõ kál̄e guwaiwaiu lae. ³³ An néo i pòò dádã guwaiwaiu la e wè bla, aai n̄ maeò náaisai gb̄e'e. An maeò ḡeo ḡõ guwaiwaiu la m̄piiẽ. † ³⁴ Lá wà bùsupi gwàgwa ḡoò bla, màa aao n̄ yāv̄ai gb̄e'e e wè bla, wè dodo ḡoò dodo, aaiò d̄õ lá íbeles̄eamano de. ³⁵ Ma Dii máme

† 14:23 Ebe 3.18 § 14:24 Yoz 14.9-12 * 14:29 Ebe 3.17

† 14:33 Zin 7.36

ma yápi ò, mé má ke gbēvāi pó kàaamazipione. Aa gaga guwaiwau la m̄piiē.

³⁶ Gbē pó M̄oizi ní z̄í aa b̄usu gwà aa s̄u aa sakà b̄usupiu, aa tò wà z̄adòwà, ³⁷ Dii gagyākà gbēpiogu, ò aa gàga. ³⁸ Gbē pó aa gè b̄usu gwàpioguu, Nuni né Yozuee ní Yefūne né Kalebuo mé gò b̄ēē.

³⁹ M̄oizi yápiò s̄èle s̄iu Isailione píi, ò aa ólò maa-maa. ⁴⁰ Aa f̄èle k̄ok̄ok̄, aa mipè s̄is̄iowa aa m̄è: Gwa, wále gé gu pó Dii òu. Wa wá duuna d̄ò sa. ⁴¹ M̄oizi m̄è: B̄óyāi ále pā Dii yāai? Bee a keo. ⁴² Asu geo, asa Dii kú á guuo. A ibeēo z̄iblewáe. ⁴³ Amalekiò ní Kanaa kú á ae we. Aa á d̄ede ní f̄endao. Dii aò kúán̄o, ké a gi téiaāzi yái. ⁴⁴ Ō aai aà yāmao, aa mipè s̄is̄iowa, baa ké Dii bàakuar̄n̄o kpagolo ní M̄oizio gò b̄òou. ⁴⁵ Ō Amalekiò ní Kanaa pó kú gus̄is̄idepiuo p̄ilamá, aa z̄iblémá aa ní yá e Ōma.

15

Sa'oya

¹ Yá pó Dii ò M̄oizie ² a ò Isailionen ke: Tó a gē b̄usu pó mále kpáwá á be ū guu, ³ mé a zu ge s̄ā s̄è à sa pó w̄i a pó káteu à tékū ge sa p̄ale oda, sa pó a pó tékūa ḡí ì kemee na ū, légbādoa p̄ón nò, gban nò, dikpe p̄ón nò, ⁴ àli ma gba ní p̄ówentio kiloo do yāalea ní n̄isio litili do, ⁵ í v̄ēe kpa litili dodo s̄ā ge ble b̄òb̄na pó ále sapi oò miwa. ⁶ Tó s̄āsae s̄ō, p̄ówenti kiloo pla yāalea ní n̄isio litili do ní k̄inio, ⁷ í v̄ēe kpaoa litili do ní k̄inio sa pó a pó tékūa ḡí ì kemee na ū. ⁸ Tó a zugaae yākèke sa pó w̄i a pó káteu à tékū ge sa pó w̄i légbā doo ge s̄áaukpa sa'ob̄o ū, ⁹ àli ma gba ní p̄ówentio kiloo àaō yāalea ní n̄isio litili pla, ¹⁰ í v̄ēe kpaoa litili

pla sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na obɔ ũ. ¹¹ Ali ke màa zu ge sãsa ge sãnebɔbɔ ge blenɛbɔbɔ miwa. ¹² Ali ke màa pɔ́ pɔ́ a a yãkèke dasileu.

¹³ Tó á bùsu gbɛε lé sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na oa, aàli ke màa. ¹⁴ E á buiwa tó bòmɔ ge gbɛpãle kúánɔ, mé a ye sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na oa, sema aà ke lá i kewa. ¹⁵ A kɔ́kãaa guu ikoyãpi doũ ápiɔne ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔε. Ikoyãpi iɔ ku e á buiwa. Ápiɔ ní bòmɔ á doũ mεεε. ¹⁶ Ikoyã pɔ́ má d̄ile doũ ápiɔne ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔε.

¹⁷ Yá pɔ́ Dii ò Mɔizie ¹⁸ a ò Isailiɔnen ke bɔ. Tó a gɛ̀ bùsu pɔ́ mále táuánɔ guu, ¹⁹ mé a bùsupi blɛ blɛ, àli ma gba. ²⁰ Ali kàa ke ní pɔ́wen káau tío, í ma gba pɔ́gbɛze pɔ́ ũ. ²¹ Aliɔ ma gba á pɔ́wen káau típi e á buiwa.

Zãa yáwa sa'oa

²² Tó a zãmεε yáwa, mé á yãdilea pɔ́ má ò Mɔiziepi kee kũao, ²³ yá pɔ́ má d̄ile Mɔizi òé za a d̄ilez̄i e á buiwapi, ²⁴ tó a zã yápiwa, mé i ḡike no, àli sa pɔ́ w̄i a pɔ́ kátɛu à tɛ́kũ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na o ní zugaaeo ní a pɔ́wentio ní a v̄εeo, lá má òwa ní blesanao duun awakpabɔ ũ. ²⁵ Sa'ona lí mɔa awau Isaili píi yá musu, mí ní duuna kémá, asa aa zã yáwaε, ò aa mòmεε ní sa pɔ́ w̄i a pɔ́ nísi kátɛu à tɛ́kũo ní duun awakpabɔo. ²⁶ Má s̄uuuke ní á Isailiɔ píi ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔ, asa zãayãwapiá ápii yáε.

²⁷ Tó gbɛε zã yáwa à duunakè, aàli blɛ núnu w̄ɛdona kpa duun awakpabɔ ũ, ²⁸ sa'ona lí awagbεaa adeε. Tó à awagbèaa, má aà k̄é.* ²⁹ Gb̄é pɔ́ zã yáwa píi, ikoyã doũpie, Isaili bùsu gb̄én ò,

* 15:28 Lev 4.27-31

bòmɔ pɔ kúrɪnɔn nò. ³⁰ Ama gbé pɔ duunakè ní mio daa ía, bùsu gbé ge bòmɔn nò, à dèmanɔε, wa ade bɔ a gbéɔ guu wà dε. ³¹ Asa a sakà ma yáú, à bɔ ma yádilea kπεε. Wà ade dε, aàpi ní a tàaeo.

Kámabogɔɔ yá

³² Gɔɔ pɔ Isailiɔ ku guwaiwaiu, aa ní gbédee kù ní yàawεo kámabogɔɔzì. ³³ Gbé pɔ aa aà èɔ gèaàno Mɔizi ní Aalonao kíi ní gbé kíniɔ. ³⁴ Ɔ aa aà dàkπεu, asa aa yá pɔ aa kεè sáasá dɔo. ³⁵ Ɔ Dii ò Mɔizie: Sema wà aà dε. Gbépii aà pápa ní gbεo bòo kπε. ³⁶ Ɔ wà aà sè bòò bòo kπε, wà aà pápa ní gbεo wa dè lá Dii ò Mɔiziewa.

Tufadaa pɔkasai yá

³⁷ Yá pɔ Dii ò Mɔizie ³⁸ a ò Isailiɔnen ke ɔ: Aliɔ tufada á pɔkasa léi e á buiwa. Ali tufapiɔ dai ní babuunao, ³⁹ ɔ dεé tufa pɔ áliɔ gwa ũ, ké ma yádileaɔ àɔ dɔágu, ɔ kŭa, ké ásu gbásike yá pɔ a á wé ge a á sɔ ble musuo yáí. ⁴⁰ Ma yádileaɔ ɔ dɔágu, ɔ kŭa, ɔ dε ma gbé pɔ an kua nídoɔ ũ. ⁴¹ Mámεmaa Dii á Lua. Ma á bóle Egipi bùsuu ké màò dε á Lua ũ. Mámεmaa Dii á Lua.

16

Kole ní Datanió ní Abilaño fεlea ní Mɔizio

¹ Isaa né Kole,* Kεata tɔŭna, Levii bui, ní Eliabu néɔ Datani ní Abilaño ní Pεleti né Onio, Lubeni buiɔ, bǎnkù ² aa fεle Mɔiziwa. Isaili gbězɔ tɔde pɔ wí ní sísi kɔkǎaaɔ kúrɪnɔ gběɔn òaa do ní blakwio. ³ Aa kǎaa Mɔizi ní Aalonaozi aa òné: A yáɔ kè zài! Isailiɔ

* **16:1** Yud 11

píiá Dii gbéɔne, a kúrɔ. Bóyāi i ázia dile de Dii gbépiolai? ⁴ Ké Mɔizi yápi mà, à wùle a gbɛɛu, ⁵ a ò Kolee ní a gbéɔ à mè: Zia kɔɔ Dii a gbé pɔ de a gbé ũ ɔbɛ, a to gbé pɔ a se sɔazi. ⁶ Mpi ní n gbéɔ, lá á ken la: A baade tésibɔ se ⁷ à tésìò zia, í tulaletikaa Dii aɛ. Gbé pɔ Dii a se mé aɔ de aà gbé ũ. A yáɔ kè zài Levii buiɔ.

⁸ Ǿ Mɔizi èa ò Kole buipɔne: Levii buiɔ, à yāma. ⁹ Lá Isailiɔ Lua á sé a gbéɔ guu, a tò i dɔaané a sísia guu, i sɔazi a zwāakpe zì kèi, bee i mówáo? ¹⁰ A tò i sɔazi, mpi ní n Levii deeɔ, ɔ ále sa'onke wɛele lɔa? ¹¹ Mpi ní n gbéɔ a káaa Diizie. Dén Aalona ũ ké ále zɔadɔwài?

¹² Mɔizi gbé zì Eliabu néɔ Datani ní Abilaño sísii, ɔ aa mè: Wá mɔo. ¹³ N bɔwanɔ bùsu pɔ ví ní zó'io diu, ké wà gaga guwawaiue. Bee i mɔmao, ɔ ní ye n gbāablewá lɔa? ¹⁴ I ke bùsu pɔ ví ní zó'io diu ɔ n geuwanɔ. I ke bua ní vɛebuɔ ɔ n wá gbáo. N ye wɛzɛ kɛwɛɛ yà? Wá mɔo. ¹⁵ Ǿ Mɔizi pɔ fɛ maamaa, a ò Diie: Nsu n ní gba sio. Baa zàa'ina mi símáo, mi yāváike an gbɛɛo.

¹⁶ Ǿ Mɔizi ò Kolee: Mpi ní n gbéɔ píi, à gé Dii kíi zia. Aalona a gé sɛ. ¹⁷ A baade a tésibɔ se à tési à tulaletikaa, í sɔò Diizi. Gbɛɔn àaa do ní blakwio, baade ní a tésibɔ. Mpi ní Aalonao sɔ, baade ní a tésibɔ. ¹⁸ Ǿ an baade a tésibɔ sè, à tésì à tulaletikaa. Aa gè zè kpaaũkpe kpele ní Mɔizio ní Aalonao. ¹⁹ Ké Kole gbépii káaa Mɔizi ní Aalonaozi kpaaũkpe kpele, ɔ Dii gawi bɔ Isailiɔwa píi. ²⁰ Ǿ Dii ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ²¹ A ázia kɛ gbépiɔwa mà ní midɛ gɔɔ. ²² Ǿ Mɔizi ní Aalonao wùle ní gbɛɛu aa mè:

Lua! Lua pò ì wēni kpa pópíiwa! Gbé m̀endo mé duunakè, ò n̄ȳō p̄ofēb̄ob̄o gbé pò k̄āaaapīowa píia? 23 Ǿ Dii yá'ò Moizie à mè: 24 O bílae aa go Kole n̄ Datanio n̄ Abilaũo fáani oi.

25 Ǿ Moizi fêl̄e à gè Datani n̄ Abilaũo b̄e. Isaili gb̄ēz̄ōō t̄eaazi. 26 A ò bílae à mè: A go gb̄ēv̄aīpio fáani. Asu ɔk̄ā an p̄ewao, ké ásu gagar̄no an duuna yáio. 27 Ǿ aa gò Kole n̄ Datanio n̄ Abilaũo fáani. Ké Datani n̄ Abilaũo b̄òl̄e, aa zèze n̄ kp̄eel̄e n̄ n̄ nao n̄ n̄ néo n̄ n̄ n̄éf̄ēnenao. 28 Ǿ Moizi mè: Aò d̄ō ké Dii mé ma z̄í mà yáe beēo ke pii, i ke maz̄ia p̄eā no. 29 Tó gb̄éē beēo gaa kè lán gb̄épii gaawa, tó ga doūpīe, i ke Dii mé ma z̄io. 30 Tó Dii yá pò w̄í kaa yāao kè s̄ō, tó t̄ool̄e l̄'èl̄e à n̄ m̄om̄o n̄ n̄ p̄óo pii, mé aa tà miau b̄éē, áo d̄ō ké gb̄é beēo sakà Diiḡue.

31 Ké à yá beēo ò a làa, t̄ool̄e pò aa z̄ewà w̄èaa. 32 T̄ool̄e l̄'èl̄e à n̄ m̄om̄o n̄ n̄ b̄edeo n̄ Kole z̄ik̄enao n̄ n̄ àiz̄eoo pii. 33 Aa tà miau b̄éē, t̄ool̄e k̄ūaamá n̄ n̄ p̄óo pii, aa ḡèl̄e. 34 Ké aa wiil̄è, Isaili pò liañzīo bàal̄e pii, asa aa mè: T̄ool̄e l̄é wá m̄om̄oe fá! 35 Ǿ té b̄ò Dii k̄ūi à gb̄ēon̄ òaa do n̄ blakwi pò aale tulaletikateao k̄aal̄e.

17

1 Dii ò Moizie à mè: 2 O sa'ona Aalona né Elezaae aà tésib̄oō b̄ole t̄eu, aà n̄ té f̄āaa z̄ā, asa ma p̄óone. 3 Aà gb̄é pò aa duunakè aa ḡagaō m̄ogot̄e tésib̄oōpio poopoo p̄ep̄ep̄ep̄e, i k̄ulékul̄e ma ḡbagb̄ak̄iwa. Lá wà s̄òm̄azi n̄ tésib̄oōpio, aa ḡò ma pò ūe, io de seela ū Isailīone. 4 Ǿ sa'ona Elezaa gb̄é pò tek̄ūo tésib̄oōpio s̄èl̄e, wa p̄òopoo wa k̄ulékul̄e ḡbagb̄ak̄ipiwa 5 lá Dii ò Moiziewa. A de d̄ongubo ū Isailīone, ké gb̄é pò de

Aalona bui ũo su sã Diizi tulaletikaiè téa, i ga lán Kole ní a gbéowao yáí.

Isailio Mɔizi ní Aalonaò tàae'ea

⁶ Ké gu d̀, Isailio píi zoad̀ Mɔizi ní Aalonaowa aa m̀: A tò Dii gbéow gága. ⁷ Ké aa káaa Mɔizi ní Aalonaòzi, aa aed̀ kpaaũkpewa, ̄ aa è telu kùlewà, Dii gawi b̀. ⁸ Mɔizi ní Aalonaò gè kpaaũkpe kpeele, ⁹ ̄ Dii ò Mɔizie à m̀: ¹⁰ A kē gbépiowa mà ní kaale g̀. ̄ Mɔizi ní Aalonaò wùle ní gbeyu. ¹¹ Mɔizi ò Aalonaè: Tésibò sé, gbagbakii té káu, ní tulaletikaa ò gèò bíla kíi kpakpa. Awakpa Diiené, asa àle p̀kùmabòbómáe, gagyã dàale k̀. ¹² ̄ Aalona tésibò sè lá Mɔizi òewa, à bàalè gèò bíla guu. A è gagyã kàngu k̀, ̄ Aalona tulaletikàtea, à awakpàò Diie gbépiow. ¹³ A zè gey ní gbé béow zānguo, ̄ gagyāpi zè. ¹⁴ Gbé p̀ gagyāpi ní dedewo gbéow òaasowo lee g̀ò m̀ndosai ní àaowé ní basowo (14.700), gbé p̀ aa gága Kole yáio bàasi. ¹⁵ Ké gagyāpi làa, Aalona èa gè Mɔizi kíi kpaaũkpe kpeele.

Aalona lípana k̀papaa

¹⁶ Dii ò Mɔizie à m̀: ¹⁷ Yā'ò Isailioné, ní lípana símá m̀ndodo an deziò buiowa, an kía gbéow kuelpaò p̀ ũ, ní baade tó ké a p̀wa. ¹⁸ Aalona tó ké Levii buio lípanawa, bui píi kíaò lípana io ku m̀ndodo. ¹⁹ Ní lípanapio kále kpaaũkpeu ikoyã kpagolo ae, gu p̀ mi kpaaũuánò. ²⁰ Gbé p̀ má sè lípana a k̀papaa, mí zoa p̀ Isailio lé d̀wá midé.

²¹ Mɔizi yā'ò Isailioné, ̄ an d̀aanaò baade a lípana kpàwà an deziò buiowa, ̄ lípana kè m̀n

kuεpla. Aalona p3 k3 a guu. ²² M3izi l3panapio k3le Dii ae ikoy3 zw3akpeu.

²³ K3 gu d3, M3izi g3 kpeu, a e Aalona l3pana p3 de Levii buio p3 ũ kop3pa. A kop3pa a vuk3, a bek3 l3n g33wa a m3. ²⁴ ũ M3izi l3panapio s3le Dii ae p3i, a ge 3b Isailioε. K3 aa e, an baade a p3 s3. ²⁵ ũ Dii 3 M3izie: Ea ge n3 Aalona l3pana dile ikoy3 kpagolo ae, * io de seela ũ sw3gb3adepioε, aai z3akaamazi t3, k3 aasu gagao y3i. ²⁶ ũ M3izi k3 m3a l3 Dii d3ewa. ²⁷ ũ Isailio 3 M3izie: Wa gagae, wa kaalen we. W3 kaale w3piiε. ²⁸ Gb3 p3 s3 Dii zw3akpei i gaε. W3 gaga w3pii y3?

18

Sa'onao n Levii buio zi

¹ Dii 3 Aalonaε: Mpi n3 n n3o n Levii buio p3i, ma k3k3i kua gb3lesai g3 a y3 ũε, m3 sa'onkekeε gb3lesai de mpi n3 n n3o y3 ũ. ² T3 mpi n3 n n3o 3le z3ke ikoy3 zw3akpe kpele, n3i n gb3 Levii buio se nama aa kenn3. ³ Aali z3kenε aa laaid3 kpepiwa, 3ma aasuli s3 ma k3k3i p3zio ge gbagbak3i, k3 amp3o n 3pio 3su gagao y3i. ⁴ Aali naw3 aa laaid3 kpaaũkpewa n3 kpepi z3o p3i, 3ma gb3p3le suli s33zio. ⁵ Laaid3a ma k3k3i n3 gbagbak3iowa g3 a y3 ũε, k3 m3su p3k3mab33 Isailiowa 3o y3i. ⁶ M3me ma 3 Levii deε s3 Isailio guu, ma n3 dileε aao de ma z3kenao ũ, aao kpaaũkpe z3 ke. ⁷ Mpi n3 n n3o 3me 3 sa'ozi ke gbagbak3i n3 p3 p3 k3 zw3akpeuo y3 musu. M3le sa'ozi naε 3 ozi gba ũε. T3 gb3p3le s3i, a g3ε.

* **17:25** εbε 9.4

Sa'onao ní Levii buiṣ baa

⁸ Dii ò Aalonaε: Ma ṕ ṕ wí ma gba zǐ nàne n ɔ́zǐε. Ma sa ṕ Isailiṣ ì oa kpàmaε ní n ńéó á baa ũ e gɔɔpii. ⁹ Ma ṕ ṕ i tékũóá n ṕε. Ṕ ṕ wa ma gbaṣ ṕi, ṕwɛntin nò, duun awakpabɔn nò, tàae fiabobɔn nò, n ṕε ní n ńéó. ¹⁰ A gɔ́εo pii í ble gu ṕ a kua adoau, ío d̄s ké ma ṕε. ¹¹ Ké beeá n ṕε lɔ: Sa ṕ wí a ṕ m̀mεε, Isailiṣ lí ma gba. Ma n gbaε, á baan we gɔɔpii, mpi ní n gbé́o, gɔ́εo ní nɔεo. N be gbé́ ṕ i gbáleo pii aali ble. ¹² Nísi maa pii ní v̄εε maa píio ní ṕwɛna káau ṕ aai kpaaο, máli n gbaε. ¹³ An buaṕ káau ṕ aai m̀omεε á n ṕε pii. N be gbé́ ṕ i gbáleo pii a ble. ¹⁴ Ṕ ṕ Isailiṣ díle ma ṕ ũ ní a m̀bao á n ṕε pii. ¹⁵ Gbēnazin nεgɔ́ε s̄éiáο ní p̀otuo nesana s̄éiá ṕ wà m̀omεεóá n ṕε. To aali nεgɔ́ε s̄éiáο ní p̀otuo ṕ de t̄ε ũ nesana s̄éiáο bo. ¹⁶ Tó né kà m̀ do, wáli bo á́nusu ɔ́wat̄ε s̄oο, lá wà a gbia lé díle ma kúkiwa. ¹⁷ Nsu to wà zu ge s̄á ge blè nesana s̄éiá boo, asa beeá ma ṕε. N a au ká gbagbakiwa, ní a nísi kpasa ṕ ṕ wí kátεu à tékũ a gí í kemεε na ũ. ¹⁸ A nòo iο de n ṕ ũ, lá sáaukpa sa'obo kùla ní a ɔ́plaa gbáo de n ṕ ũwa. ¹⁹ Ṕ ṕ Isailiṣ ì ma gba ṕi, máli kpamaε ní n gbé́o, gɔ́εo ní nɔεo e gɔɔpii. Ma bàa aο kunno ní n buiṣ e gɔɔpiiε, aο lé v̄io.

²⁰ Dii èa ò Aalonaε: Nȳo t̄oole v̄i Isaili b̀usuο, r̄iȳo baa e a guuo. Máme má n baa ũ, n aseá ũ.

²¹ Ṕ kwide ṕ Isailiṣ ì bo, má díle Levii buiṣ ṕ ũ piiε. Kpaaũkpε zǐ ṕ aai kε asean we.* ²² Isailiṣ su s̄o kpaaũkp̄ei bo. Tó aa s̄i, aa ní duuna gbε'εε, aai ga. ²³ Levii buiṣ lí kpaaũkpε zǐ kε, kp̄epi kua

* **18:21** Lev 27.30-33, Iko 14.22-29

gbālesai gò ní yá ũe e an buiwa. Aa e kpaalesε ní Isaili bui k̄niɔ, ²⁴ asa pó kwide pó Isailiò ì bɔmεε, máli kpá Levii buiɔwa píiε. Bee yáí ma mē aa e kpaalesε ní Isaili bui k̄niɔ.

²⁵ Yá pó Dii ò Mɔizie, ²⁶ a ò Levii buiɔnen ke ɔ: Tó a Isailiò pó kwide pó máli kpáwá á pó ũpi è, àli a kwide bɔmεε s̄. ²⁷ Bee aɔ deé lán pɔgbēze ní v̄ēfēk̄iio gbawae. ²⁸ Maa ápiɔ s̄ áli ma gba pó kwide pó Isailiò ì bɔé. Ali sa'ona Aalona gba ma pó ũ. ²⁹ Pó pó wà á gbáɔ píi, àli ma gba a maa. ³⁰ O Levii buiɔne: Tó a ma gba a maa, a k̄ni ìɔ deé lán pɔgbēze ní v̄ēfēk̄iio pówa. ³¹ A a k̄nipi ble gu pó á yeiu, ápiɔ ní á bεdeɔ, asa bee mé kpaaukpe z̄i pó i ke asea ũ. ³² Tó a ma gba a maa, áɔ tàae ví a yá musuo, á pó pó Isailiò kpàa gbāle à gao.

19

Gbab'i

¹ Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonaò à mē: ² Ikoyā pó má d̄ilen ke: O Isailiɔne aa zununu t̄ea s̄asai pó aafia mé w̄i zuudaè yāao se m̄one. ³ Kpa sa'ona Eleazaawa, i bɔò b̄ò kpe, wi de aà wáa, ⁴ i ɔtona z̄ɔ a auwa à fáε kpaaukpe kpeεε oi ḡen sopla. ⁵ Wi zupi kpasa à tékū aà wáa, a báa ní a n̄ɔɔ ní a auo ní a guupɔɔ i tékū píi. ⁶ Sa'onapi i seɔe yàa ní ése úao ní s̄akā t̄eao se zu té pó k̄ù zupiwa guu. ⁷ Bee gbεa i a pɔkasaɔ pí, i zu'o, i gbasa su b̄òu. Kási aɔ gbāleae e oosi. ⁸ Gbé pó zupi kpàsa s̄, aà a pɔkasaɔ pí, i zu'o. Kási aɔ gbāleae e oosi. ⁹ Gbé pó gbāleao i zununupi túfu séle, i ka gubālesaiu b̄ò kpe. Isailiò ìɔ k̄ua

gbābɔbɔ pɔ wɪ ɪkàè wà duuna woloomá ũ.* ¹⁰ Gbɛ́ pɔ tɔ́fupɪ sɛ̀lɛ aà a pɔkasao pí. Kási ao gbǎ̀lɛaɛ e oosi. Yápi i gɔ́ ikoyā ũ Isailiɔnɛ ń b̀òmɔ pɔ kú ń guuɔ píi.

¹¹ Gbɛ́ pɔ ɔ̀nà gɛwa ao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹² Ali gbābɔ azɪaɛ ń ɪpio a gɔɔ àaɔ̀de ń a gɔɔ soplade z̄ɪo, i gɔ́ gbǎ̀lɛsai. Tó i gbābɔ azɪaɛ a gɔɔ àaɔ̀de ń a gɔɔ soplade z̄ɪoo, a gi àɔ gbǎ̀lɛaɛ. ¹³ Gbɛ́ pɔ ɔ̀nà gɛwa mé i gbābɔ azɪaɛo, a tò Dii kpé gbǎ̀lɛɛ. Wà ade bɔ Isailiɔ guu, ké wi gbābɔ'ɪ káwàò yáɪ. A gbǎ̀lɛɛ mé a kú ń a gbásɪoɛ.

¹⁴ Tó gbɛ́ gà kpéu, yá pɔ wa d̄ɪlɛ a musun kɛ: Gbɛ́ pɔ gè kpépiu ń gbɛ́ pɔ kú a guuɔ, aao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹⁵ Pɔ́ pɔ da lé'ɛ, wɪ a né taɛo gbǎ̀lɛa lɔɛ. ¹⁶ Tó gbɛ́ ɔ̀nà gbɛ́ pɔ wa dè ń f̄ɛndaowa ge ge gɛwa ge mia, ao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹⁷ Tó gbɛ́ gbǎ̀lɛ m̀aa, wà zù gbābɔbɔ pɔ tɛkù tɔ́fu d̄ã, wi í maa kaè ta guu. ¹⁸ Gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛao ése úa se z̄o ɪpiwa, i fáɛ kpéwa ń pɔ pɔ kú a guuɔ píi ń gbɛ́ pɔ kú weɔ ge gbɛ́ pɔ ɔ̀nà gɛwawa ge gbɛ́ pɔ wa dè ge ge ge mia. ¹⁹ Gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛao i ɪpi fá gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛwa a gɔɔ àaɔ̀de ń a gɔɔ soplade z̄ɪo. I gbābɔ adeɛ a gɔɔ sopladepi z̄ɪ, ade i a pɔkasao pí, i zu'o, i gɔ́ gbǎ̀lɛsai oosi. ²⁰ Tó gbɛ́ gbǎ̀lɛ mé i gbābɔ azɪaɛo, wà ade bɔ a gbɛ́ guu, asa à Dii kúki gbǎ̀lɛɛ. ²¹ Aao ikoyāpi k̄ua gɔɔpiɪɛ. Gbɛ́ pɔ gbābɔ'ɪpi fá lí a pɔkasao pí. Gbɛ́ pɔ ɔ̀kà gbābɔ'ɪpiwa ao gbǎ̀lɛaɛ e oosi. ²² Pɔ́ pɔ gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛa ɔ̀kàwà ì gbǎ̀lɛɛ, mé gbɛ́ pɔ ɔ̀kà pɔpiwa ìo gbǎ̀lɛaɛ e oosi.

* **19:9** Ebe 9.13

20

I bɔa gbɛu
(Bɔa 17.1-7)

¹ Isailiɔ kà Zini guwaiwaiu n̄pii mɔ s̄ɛia guu, ɔ aa z̄ɔle Kadɛsi. Wek̄ii Miliaũ gàu, wà aà v̄i. ² I kú aa mio, ɔ aa kàaa Mɔizi n̄ Aalonaozi. ³ Aa zɔadò Mɔiziwa aa mè: Tó wa gaga yãa n̄ gb̄é pò gàga Dii aɛɔ, bee s̄àɔ. ⁴ Bóyãi a mɔwanɔ guwaiwaiɛ beeu ké wà gaga n̄ wá pɔtuɔɔi? ⁵ Bóyãi a wá b̄óle Egipi a mɔwanɔ guvãie beeu? Pówɛna ge kaadɔɛna ge v̄ɛɛɛ ge gbɛafu ku lao, mé í kú la wà mio. ⁶ Mɔizi n̄ Aalonao k̄è bílawa, aa gè kpaaũkpe kpeɛɛ aa wùle n̄ gbɛu, ɔ Dii gawi b̄ómá. ⁷ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ⁸ Lípana sé, mpi n̄ n v̄i Aalonao à gb̄épiɔ k̄ãaa, í yã'o gbɛsi keɛɛ n̄ wáa, í i bɔu. Beewa n̄yɔ ibɔné gbɛu aa mi n̄ n̄ pɔtuɔɔ.

⁹ Mɔizi lípana sè Dii kpéu lá a òɛwa. ¹⁰ Mɔizi n̄ Aalonao n̄ k̄ãaa gbepi pɔleu, ɔ a òné: A ma swágbãadeɔ! Gbɛɛ bee guu ɔ wá ibɔɛá? ¹¹ Ǿ Mɔizi ɔsè musu à gbepi lè n̄ a lípanao gɛn pla. I bò maamaa, ɔ aa m̄i n̄ n̄ pɔtuɔɔ.* ¹² Ǿ Dii ò Mɔizie n̄ Aalonao: Lá i ma náaike a ma luake òlɔ Isailiɔneɔ, á ḡérinɔ bùsu pò mále kpámá guuo. ¹³ Wà tɔkpà ípie Meliba í, ké Isailiɔ zɔakàu Diizi yáí, ɔ à a luake òlɔné.

Eɔɔũɔ gia Isailiɔne aa ḡɛ n̄ n̄ bùsuo

¹⁴ Mɔizi gb̄éɔ z̄i, aa bò Kadɛsi aa gè Eɔɔũɔ kía k̄ii aa mè: N daɛ Isailiɔ mè n̄ taasi pò wá léɔ d̄ɔ píi. ¹⁵ Wá dezio gè Egipi, ɔ wa ḡɛḡɛ we. Egipiɔ íadawá n̄ wá dezio. ¹⁶ Wa wiilè Diiwa, ɔ a s̄iwanɔ. A Malaika z̄i

* 20:11 1Kln 10.4

à wá b́ole Egipi. Tiasa wá kú Kadesi n b́usu źõleu.
¹⁷ Wá gba zé wà gẽ ní n b́usuo. Wá pã buaɔ ge
 v̄ẽbuɔlao, wá á b̀o'i mio. Wáɔ be kía zékpaá guue.
 Wá lile ɔplaai ge ɔzeio e wà ge víò n b́usua. ¹⁸ ɔ
 Edoũ òné: A e b́ole ní wá b́usuo. Tó a gi, wá b̀o
 daále ní f̄ẽndaoe. ¹⁹ Isailio òné: Wá b̀o ní zékpaaoe. Tó
 wa á í m̄i ge wá pɔtuɔɔ, wá a fiabo. Ḡẽa wále weele
 ado. ²⁰ Edoũ mè: A e ḡẽo. ɔ an z̄iḡɔ b̀le dasidasi
 aa m̀o dair̄le ní gb̄ãao. ²¹ Lá Edoũ ḡi Isailio ne aa ḡẽ
 ní ní b́usuo, ɔ Isailipio p̀alené.

Aalona gaa

²² Isailio b̀le Kadesi mípii, aa gè Oo gb̄e sae ²³ Edoũ
 b́usu léu. Wek̄i Dii yá'òu M̀oziie ní Aalonao à mè:
²⁴ Aalona a ta a deziɔ k̄i tia, a ḡẽ b́usu p̀o mále Isailio
 gba guuo, ké á gb̄ẽon pla a gi ma yãmai Meliba yái.
²⁵ Aalona ní a né Eleazaao se dedeńno Oo gb̄ewa, ²⁶ ní
 Aalona p̀okasaɔ wolowà, ní da aà né Elezaae we.
 We Aalona a gau, i ta a deziɔ k̄i.

²⁷ M̀ozi kè lá Dii òewa. A dède Oo gb̄ewa gb̄épii
 wáa, ²⁸ à Aalona p̀okasaɔ wòlowà, a dà aà né
 Elezaae, † ɔ Aalona gà gb̄epi musu we. Ké M̀ozi ní
 Elezaao p̄ila gb̄epiwa, ²⁹ mé Isailio mà Aalona gà, ɔ
 aa aà ḡe'ianab̀o ḡɔ baakwi.

21

Ziblea Kanaawa Negene

¹ Alade p̀o kú Negene b́usuu kía á Kanaa gb̄éẽ. Ké
 a mà Isailio be Ataliũ zéu, aale m̀o, ɔ à b̀o dair̄le ní
 z̄io, à ní gb̄ẽo kùkù. ² ɔ Isailio lekè Diiwa aa mè: Tó
 n gb̄épio nàw̄e wá ɔz̄i, wá ní w̄éleɔ kaale míomioe.

† 20:28 B̄oá 29.29

³ Dii Isailio yāmà, ò à Kanaapio kpàmá. Aa ní kaale ní ní wéleó pii, ò wà tókpà gupie Ɔoma.*

Mogotē mlē

⁴ Ké aa fēle Oo gbepi sae, aa Isia Tēa zé sè, ké aa dɔ Edɔũ būsuzi yái. Ɔ aa fù menawa zéu, ⁵ aa Lua ní Mɔizio tàae è aa mè: Bóyái a wá bóle Egipi, ké wà gaga guwaiwaiui? Pòblea kuo, í kuo, wá ye ble giae bee gíyái lo. ⁶ Ɔ Dii mlē pāsinao zímá, aa ní soso, ò aa gàga dasidasi.† ⁷ Bíla m̀ Mɔizi kíi aa mè: Wa duunakè, asa wa Dii ní mpio tàae è. Awakpàewēe aà mlēo kéwá. Ɔ à awakpàèné. ⁸ Dii òè: Mlē pi ǹ na líwa ǹ péle. Tó mlē gbé sò mé a gwà, a gao. ⁹ Ɔ à mlē pí ní mogotēo, a nà líwa a pèle. Tó mlē gbé sò, mé à mogotē mlēpi gwà, ìli gao.‡

Isailio dɔa Edɔũ ní Mɔabu būsuozi

¹⁰ Isailio dàzeu, ò aa bòokpà Obo. ¹¹ Bɔa Obo aa gè bòokpà Iye'abaliũ bezia guwaiwaiu Mɔabu būsugukpe oi. ¹² Bɔa we aa gè bòokpà Zeledi guzulēu. ¹³ Bɔa we aa bòokpà Aanɔ baale, guwaiwai pò kú Amole būsuzlēu. Aanɔpi mé Mɔabu ní Amole būsuo kɔo ũ. ¹⁴ Ayāmeto wa ò Dii zíkataala guu wà mè:

Waebu pò kú Sufa būsuu ní Aanɔ swa'ɔnao,

¹⁵ ní a í bàasize pò ì gé e Aa ní Mɔabu būsuzlēo.

¹⁶ Bɔa we lo aa gè Lɔo, gu pò Dii ò Mɔizie: Bíla káaa, mí í kpámá. ¹⁷ We ò Isailio lee bee siu:

Lɔo, ibo, wí lesi n yá musu.

¹⁸ Dɔaanao lɔo yò ní ní goo, wá kíao lɔo b̀ ní ní lípanao.

* **21:3** Bee mè kaale. † **21:6** 1Kln 10.9 ‡ **21:9** 2Kia 18.4, Zaa 3.14

Bɔa guwaiwaiu aa gè Matana. ¹⁹ Matana gbɛa Naalieli, Naalieli gbɛa Bamɔti. ²⁰ Bamɔti gbɛa guzule pɔ́ kú Mɔabu bùsuu Pisiga gbɛpɔleu bɔaa n guwaiwaio.

Ziblea Siɔ́ n Oguowa
(Iko 2.26-3.11)

²¹ Isailio gbɛ́ɔ zì Amɔleɔ kí Siɔ́wa aa mè: ²² Wá gba zé wà gɛ́ n n bùsuo. Wá pã buaɔ ge vɛɛbuɔlao, wá á lɔ́'i mio. Wáɔ bɛ kía zékpaɔ guue e wà ge viò n bùsua. ²³ Siɔ́ i n gba zé aa bɔ́ n a bùsuoo. A a zígɔ́ kàaa pii, aa bòlɛ lé gémá guwaiwaiu. Ké aa kà Yaaza, aa zíkà n Isailio, ²⁴ ɔ́ Isailio n dɛdɛ n fɛndao, aa n bùsu sɔ́má za Aano e Yabokoi Amɔni bùsuu, asa Amɔni bùsu zɔ́lɛpi pásɛ. ²⁵ Isailio Amɔle wéleɔ sɔ́ pii n Esebɔ́o n a zɛwɔɔ pɔ́i, ɔ́ aa zòleu. ²⁶ Esebɔ́ mé Amɔleɔ kí Siɔ́ mɛɛwia ũ. Siɔ́ zíkà yãa n Mɔabuɔ kía káauo, ɔ́ à aà bùsu sɔ́wà e Aano swai. ²⁷ Ayãmeto keɛɔ i mɛ:

A mɔ Esebɔ́,

wà Siɔ́ wélepi keke kále!

²⁸ Té bò Esebɔ́ yãa,

zígɔ́ bò Siɔ́ wélepiu,

aa Mɔabu bùsu mɛɛwia Aa kàale

n Aano mi sɔ́sɔ́ gbɛ́ɔ.

²⁹ Waiyoo Mɔabuɔ!

Kemɔsi gbàgbanaɔ, a kaalɛɛ!

Kemɔsi tò á gɔ́ɛɔ fãaa,

à á nɔɔ kpà Amɔleɔ kí Siɔ́wa zìzɔ́ ũ.

³⁰ ɔ́ wa n pále,

wa n dɛdɛ za Esebɔ́ e Dibɔ́.

Wa n dɛdɛ e Nɔ́fa n Mɛdebaɔ.

31 M̀aa Isailio z̀le Amole b̀usu. 32 M̀oizi gb́e z̀i Yazee asiigwai, ̄ Isailio s̄i n̄ a z̀ewiao p̄i, aa Amole ṕo kú weo ya.

33 ̄ Isailio lile aa Basana zé sè. ̄ Basana kí Ogu gèma n̄ a z̀ḡo p̄i, aa z̀kàrn̄o Edelai. 34 Dii ò M̀oizie: Nsu v̄iak̄eò, asa ma aà kp̄amae n̄ aà gb́e n̄ aà b̀suo p̄i. Keè lá n̄ kè Amoleo kí Sīo ṕo kía blè Eseb̄ewa. 35 ̄ aa Ogu dè n̄ aà n̄e n̄ aà gb́e p̄i, baa gb́e m̀endo i b̄o, ̄ aa aà b̀supi s̄i. §

22

M̀abuo kí Balaki Balaaũ sisia

1 Isailio d̀azeu, ̄ aa b̀okp̄a M̀abuo b̀usu s̄eu Yuud̄e baale b̄aa n̄ Yelikoo. 2 Zipoo né Balaki, M̀abuo kía è lá Isailio kè Amoleone, 3 ̄ s̄ kè M̀abuoogu, v̄ia n̄ kú Isailio dasi yá. 4 ̄ M̀abuo ò Madiã gb̄ez̄oone: Bílae a ṕo ṕo liaawázio ble p̄ie lán zù s̄esoawa. 5 ̄ Balaki gb́e z̀i Beo né Balaaũwa Petoo, Uflata sae a be b̀usu. A m̀e aa aà sísi, aai oè: Buie b̀o Egipi, aa l̄gua p̄i, aa z̀le ma sae. 6 N yá na! M̀o láaizimáme, asa an gb̄aa demalae. W̄lio d̄o tó beewa má e z̀blemá mà n̄ yá b̀usu la. Má d̄o ké gb́e ṕo n̄ samaa'òè, io de èf̄aaide ũe. Gb́e ṕo n̄ sav̄i'òè s̄o, io de láaip̄o ũe.

7 M̀abuo n̄ Madiã gb̄ez̄o d̀azeu, aa m̀sok̄egba ṕo aa da Balaaũe k̄ua. Ké aa kà aà k̄i, aa yá ṕo Balaki n̄ z̀io òè. 8 A òné: A i la, mí yá ṕo Dii a om̄e oé. ̄ M̀abuo kíap̄io i Balaaũ be. 9 ̄ Lua b̀o m̀o Balaaũwa à aà là à m̀e: Deon gb́e ṕo aa kunn̄e beeo ũi? 10 A wèwà à m̀e: Zipoo né Balaki, M̀abuo kía mé n̄ z̀ia.

Aa mè ¹¹ buie b̀ Egipi, aa ligua píi. Ǿ à mè mà m̀o láaiziemá, ké à e ziblemá à n yá. ¹² Ǿ Lua òè: Nsu gérn̄o. Nsu savāi'onéo, asa ma báaadàngue. ¹³ Ké Balaaũ f̀e k̄o, a ò Balaki kíān̄e: A ta á b̀usu, asa Dii ḡi mà géán̄e. ¹⁴ Ǿ M̄abu kíapīo f̀e ta Balakiwa aa mè: Balaaũ ḡi m̀oiwan̄e.

¹⁵ Balaki èa kía p̄alēo z̄i l̄o, an dasi n̄i n̄i gawio de gbé káauola. ¹⁶ Ké aa kà Balaaũ kíi aa mè: Zipoo né Balaki mè n̄su to p̄e kpane m̄o a kíeio, ¹⁷ asa a n kpela maamaae. Lá n̄i òè píi, a ke. N yá na! M̀o láaizìe gbépīowa. ¹⁸ Ǿ Balaaũ ò Balaki zinapīn̄e à mè: Baa tó Balaki ánusu n̄i vua p̄o kú a beo kpaa píi, má f̄o b̄o Dii ma Lua yá kpeo, baa ȳo. ¹⁹ A i la gwáa e mà ma l̄o yá p̄o Dii a káfm̄e. ²⁰ Lua b̀o m̀wà gwá à mè: Lá gbé̄e m̀o n̄ sísiie, fele gérn̄o, āma yá p̄o má o ke ado.

Balaaũ zàa'ina yá'oa

²¹ Balaaũ f̀e k̄o, à káoyè a zàa'inae, ̄o à gè n̄i M̄abu kíapīo. ²² Lua p̄o p̄a ké à gè yáí, ̄o Dii Malaika zez̄è. Balaaũ di zàa'ina kpe, aà zik̄ena plaāo kuaàn̄o. ²³ Ké zàa'inapi è Dii Malaika zea zé guu à f̄enda wò a k̄ua, ̄o à l̄ile s̄eu. Balaaũ aà lè, ̄o à èa dàzeu. ²⁴ Dii Malaika gè zè zéwewenau v̄ebu p̄o gbè kaa liaaīo zānguo. ²⁵ Ké zàa'inapi Dii Malaika è, à nà gbewa, à Balaaũ gbá l̀wà. Ǿ Balaaũ èa à aà lè l̄o. ²⁶ Dii Malaika èa gè ae l̄o, à zè gukpaolona p̄o liaak̄ii viou. ²⁷ Ké zàa'inapi Dii Malaikapi è, à kùle n̄i Balaaũo. Ǿ Balaaũ p̄o p̄a, à aà lè n̄i goo. ²⁸ Ǿ Dii zàa'inapi gbà lé, à yá'ò Balaaũ* à mè: Bó má

* **22:28** 2Piε 2.15-16, Yud 11

kè n ma le gën àaõ kòì? ²⁹ Balaau wèwà à mè: Ké n kòò'òmanɔ yáíe. Tó má fëna kúa, dõ ma n de gòò. ³⁰ Ǿ zàa'ínapi òè: N zàa'ína pò niò dikpe gòòpii e gbān ma ũo lò? Má kènne màa yāae? A mè: Aawo. ³¹ Ǿ Dii Balaau wé kèè, à aà Malaika è zea zéu à fënda wò a kúa. Ǿ à mipèle tóòle à kùlèè.

³² Dii Malaika aà là à mè: Bóyāi n n zàa'ína lè gën àaõì? Ma mɔ zezõinεε, asa ní wāmεεε. ³³ Ké zàa'ínapi ma e gën àaõ, ò à lìlεμεε píi. Tó i lìlεμεε yāao, dõ ma n de, ma aà tò. ³⁴ Balaau ò Dii Malaikapiε: Ma duunakè, asa mi dõ ké n zezõmεεo. Lá ma gea kènne íie, má εa taε sa. ³⁵ Ǿ Dii Malaika ò Balaauε: Gé ní gbépiɔ, ní yá pò má danε o ado. Ǿ Balaau gè ní Balaki kíapiɔ.

³⁶ Ké Balaki mà Balaau lé mó, ò à gè daiaàle wéle pò kú Aanɔ baa, Mɔabu bùsu zõleu. ³⁷ Ǿ a ò Balaauε: Ké ma gbéò zì n sísi yāa, bóyāi ni mɔo ni? Má fõ mà n kpela noa? ³⁸ Balaau wèwà à mè: Ma mɔ sa, āma má yápii oa zé vïo. Yá pò Lua a damεε ò má o. ³⁹ Ǿ Balaki gè ní Balaauo Kilia'uzo. ⁴⁰ A sa'ò ní zuɔ ní sãɔ, à a nò kpà Balaauwa ní kía pò aa ku sãnuɔ. ⁴¹ Ké gu dò, à Balaau sè gèaànɔ Bamoti Baali. Wekii Balaau Isailiò bòò lé èu.

23

Balaau yá sèia pò a è oa

¹ Balaau ò Balakiε: Gbagbakii bomεε la mèn soplá, ní mɔmεε ní gáaeɔ mèn soplá ní sāsao mèn soplá. ² Balaki kè lá Balaau òεwa, ò aa sa'ò ní gáaeɔ ní sāsao gbagbakii piɔwa píi. ³ Ǿ Balaau òè: Ze n sa'oboi. Má gé mà gwa tó Dii a mɔ yá'omεε, mí yá

pó a omee one. Ɔ à gè zè gbè misonawa. ⁴ Lua mò aà lè, Ɔ Balaau òè: Ma gbagbakii bò mèn soplá, Ɔ ma sa'òmá píi ní gáaeo ní sāsao. ⁵ Dii yādàè, Ɔ à mè: Ea ge n̄ Balaki le, ní oè màa. ⁶ Ké à èa gè aà lè zea a sa'oboi ní Mɔabu kíaa píi, ⁷ Ɔ à yá pó á è òné à mè:

Mɔabu kí Balaki ma sisi Sili búsuu,
Ɔ ma bɔ gukpe gbèsísíɔ musu ma mɔ.

A mè mà bɔe Isailiɔ kpe,
mà mɔ savāi'oe Yakɔbu buipioe.

⁸ Kpelewa má gbé pó Lua i ní kaoo kai?

Kpelewa má bɔ gbé pó Dii i bɔ ní kpeoo kpei?

⁹ Za gbè misonaa mále ní e,
za gbèsísí musu mále wesínle.

Gbépio kua nídoa,
aa dodoa kɔe ní buipálee.

¹⁰ Yakɔbu buiɔ dasi lán ūfāawa,
wa fɔ Isailiɔ nao wà ní lé dɔo.

Lua to mà ga a gbéɔ gaawa,
mà láa an láaawa.

¹¹ Ɔ Balaki òè: N kèmee kpelewan wei? Ma mɔnno n̄ ma ibeeo kamee, Ɔ samaa ní ònéa? ¹² A wèwà à mè: Yá pó Dii dàmee ma léu Ɔ má oo lò?

Balaau yá plaade pó a è oa

¹³ Balaki òè: Mɔ wà gé gupálei, gu pó n̄yɔ ní eu, ní ní kámee we, asa an kpedo ní è, ni ní e píio. ¹⁴ Ɔ à gèaàno gudɔanao bua Pisiga gbɛ musu. A gbagbakii bò mèn soplá, Ɔ à sa'òmá píi ní gáaeo ní sāsao. ¹⁵ Ɔ Balaau òè: Ze n sa'oboi la, mí ge Dii le we mà gwa.

¹⁶ Ɔ Dii mò à yādàè, Ɔ a òè: Ea ge n̄ Balaki le, ní oè màa. ¹⁷ Ɔ à èa gè à aà lè zea a sa'oboi ní Mɔabu kíaa. Balaki aà là à mè: Dii mè kpelewa ni? ¹⁸ Ɔ à yá pó á è òné à mè:

Zipoo né Balaki,
swákpa ñ ma yāma!

¹⁹ Luaá gbēnazinaε ké aà gbasα εεtoo,
ili lelile lán gbēnazinawao.

Ili yá pó á ò keo lé?

Ili zike lé pó á gbèwao lé?

²⁰ A òmεε mà samaa'onéε.
A báaadānguε, má f̄s gio.

²¹ Mi yā'īae e Yakɔbu buiɔwao,
mi yā'ōmae e Isailiɔwao.

Dii an Lua kúrino,
Kía kúkua dɔ ní guu.

²² Lua ní bóle Egipi,
aa gbāa ví lán zùsēlewa.

²³ Wa f̄s pɔda Yakɔbu buiɔwao,
wa f̄s àsi bèε kpaai ní Isailiɔ.

Za gbā wao o ní yá musu,
yá pó Lua kèn we.

²⁴ Buipi ì fele lán nòɔmusuwa,
ì azia se lán gbεaanawa.

Ili wúleo e à ge pó kũ soð,
e à ge pó pó a dèɔ au mið.

²⁵ Balaki òè: Nsu ñ ní kao. Nsu samaa'oné s̄so.

²⁶ Balaau òè: Mi one yá pó Dii dàmeε ò má oo lé?

Balaau yá daãde pó a è oa

²⁷ Balaki ò Balaauε: Mɔ, má genno gupāleie sa.
Wiliɔ d̄so tó a maa Luaε ñ gbépiɔ kamεε we sa.

²⁸ ɔ Balaki gèaànɔ Peoo gbε musu boaa ní guwai-
waio. ²⁹ Balaau òè: Gbagbakii bomeε la mèn sopla,
ní mɔmεε ní gáaeɔ mèn sopla ní sāsao mèn sopla.

³⁰ Balaki kè lá a òewa, à sa'ómá ní gáaeπiɔ ní sāsapiɔ.

24

¹ Ké Balaaũ è samaa'oa Isailiɔne kà Diigu, i gé màsokɛi ɓo, ɔ à aedò guwaiwaiwa. ² Ké à wɛzù, ɔ à Isailiɔ è kálea ní buiwa. Lua Nisína diè, ³ ɔ à yá pò á è ò à mè:

Beɔɔ né Balaaũ yán ke,

ma gbé pò ma wé zɛa, ma yán ke.

⁴ Ma gbé pò mi Lua yāma, ma yán ke:

Ma Gbāpiide wépungu è,

má kúlea, ma wé kɛa.

⁵ Yakɔbuɔ bòokpaa maa fá!

Isaili zwāakpɛɔ kefeũ!

⁶ Aa kálea lán swadɔɔwa,

lán swaluɔwa.

Aa de lán zà lí pò Dii bàɔwa,

lán sɛde lí pò kú í saɛɔwa.

⁷ I ali ní olaɔ pa yeleeɛ,

aali pótɔ tɔɔɛ m̀sɛdewae.

An kía gbāa aɔ de Agagala,

an kpala a tɔɔ.

⁸ Lua ní bóle Egipi,

aa gbāa ví lán zùsɛlewa.

Aaĩ zible bui pò íbelesèhɔɔwa,

aaĩ ní wáɔ wíwi, aaĩ ní pápa ní kaɔ.

⁹ Aaĩ gaɛ, aaĩ wúle lán ǹɔmusuwa,

démɛ a fɔ ní vui?*

Lua báaada gbé pò aa samaa'onéɔgu,

aà gbé pò aa savāi'onéɔ ká.†

¹⁰ Balaki pò pà Balaaũzi, à ɔtona d̀wà à mè: Ma íbeɛɔ kaa yáí ma n sisii, ɔ n samaa'oné gɛn àaɔa?

¹¹ Ta n be g̀ɔ. Ma mè yāa má n kpelaɛ, ɔ Dii gɛne

* 24:9 Daa 49.9 † 24:9 Daa 12.3

n̄ asea e. ¹² Balaau òè: Má ò gbé pò n ní z̄iáɔneε fá!
¹³ Ma m̄è, baa tó n ánuusu ní vua pò kú n beo kpàa
 pii, má b̄o Dii yá kpe mà yãke ní maz̄iáoo, a maa ge
 a v̄ai. Yá pò Dii a om̄εε ñ má o. ¹⁴ Mále tá ma gb̄éó k̄ii
 sa. M̄o mà onε lá gb̄épio ke n gb̄éɔne zia.

Balaau yá stīsde pò a è oa

¹⁵ Ǿ Balaau yá pò á è ò à m̄è:

Beoó né Balaau yán ke,
 ma gbé pò ma wé z̄éa yán ke:

¹⁶ Ma gbé pò mi Lua yãma, ma yán ke:
 Má Lua Musude p̄oéã d̄õ.

Ma Gbãapiide wépungu è,
 má kúlea, ma wé k̄éa.

¹⁷ Mále Isailio e, i ke tia no,
 mále ní gwa, a ḡoo i ka ḡiáoo.
 Saana a b̄o Yak̄obu buio guu,
 kpalabl̄ena a b̄o Isailio guu,
 i M̄oabu mi wíwi,
 i z̄oakanapio d̄ó f̄f̄õ.

¹⁸ Edoũ bùsu a ḡõ aà pò ù,
 aà ib̄εε Sei bùsu a ḡõ aà pò ù,
 Isailio gbãa io káfl̄e.

¹⁹ Yak̄obu buie a kiblemá,
 a m̄εεwiade pò b̄òo kaale.

²⁰ Balaau Amaleki buio è, ñ à yá pò á è ò à m̄è:
 Amaleki buioá buio mideε,
 kási aa kaale zia.

²¹ Ké Balaau Kenio è, ñ à yá pò á è ò à m̄è:
 A kúk̄ii gbãa gíũgiũ,
 á sakpe kú gbε musu.

²² N beeo wa á kaaleε,

Asilio mé aa á kúkū zìzò ù.

²³ Balaaũ yá pó á è ò lo à mè:

Wàle kō kāaa gugbāntoo oi,

²⁴ gó'ilenao lé bo Sipi būsuu,

aa zible Asilio ní Ebeluowa,

kási ampio kaale sōe.

²⁵ Balaaũ fèle tà a be, ò Balaki dàzeu sō.

25

Isailio naakōwa ní Peoo táao

¹ Isailio ku Sitiũ, ò aa nà gbāsíkεawa ní Mɔabu nɔeɔ. ² Aa Isailio sisi ní táa sa'o guu, ò aa pòblè aa

kùle ní táaɔne.* ³ Maa Isailio nàkōwa ní Baali Peooo,

ò Dii pò pànzì. ⁴ A ò Mɔizie: Isaili kíao kāaa pii, ní

ní loo ma ae íatē gbāai, ké ma pò e wee Isailiowa.

⁵ Mɔizi ò Isaili dɔaanaɔne: A baade a gbé pò aa nàkōwa ní Baali Peooo dede.

⁶ Isailie Madiã nɔe sè m̀d̀ ò a be Mɔizi ní Isailio pii

wáa, gò pò aale óbo kpaaũkpε kpεεε. ⁷ Ké Eleazaa

né Fineasi, Aalona tũna è m̀aa, à fèle ní guu à s̀na

sè, ⁸ à gè g̀epizi a kpéu, ò à Isaili g̀epi z̀ ò ní naaa

m̀pla m̀pii, g̀epi ní nɔepio, ò gagyã pò kà Isailiogu zè.

⁹ Gbé pò g̀aga ní gyãpio gb̀on òaasɔɔo læ baasɔo

m̀ndosaiε.† (24.000)

¹⁰ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ¹¹ Fineasi mé tò ma pò wèe

Isailiowa. A zè g̀i ma yá musu, ò a tò ma pò wèemá.

A yáí mi Isailio mide ma p̀fèa guuo. ¹² A yáí tò oè

ma bàa aɔ kuaànɔ, aà kua iɔ na. ¹³ Aàpi ní a buio aao

de sa'onao ù g̀oɔpiiε, ké à zè g̀i ma yá musu yáí, ò bee

tò ma Isailio kè. ¹⁴ Isaili pò wa dè ní Madiã nɔepi tón

* 25:2 Zia 2.14 † 25:9 1Kln 10.8

Zimli, Simɛɔ buiɔ uabele Salu nɛɛ. ¹⁵ Madiã nɔɛ pɔ wa dɛpi tɔn Kɔzɛbi, Madiã uabele Zuu nɛɛ.

¹⁶ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ¹⁷ A fɛɛ n̄ Madiã, í n̄ dɛdɛ, ¹⁸ asa aa íbɛɛsɛán̄ n̄ kɔnikɛáɛɔɛ. Aa kɔnikɛé Peoo yá musu, Madiã kíáɛ nɛnɔɛ Kɔzɛbi pɔ wa dɛ gɔɔ pɔ gagyã kàágu Peoo yá musuɛ.

26

Isaili naoa gɛn plaade

¹ Gagyãpi gbɛa Dii yã'ò Mɔizie n̄ sa'onkia Aalona né Eleazaao à mè: ² A Isaili nao uale n̄ ualeo píi, an gɔɛ pɔ kà wɛ̀ bao ge aa dɛa aa kà zíkaaɔ.* ³ Ǿ Mɔizi n̄ sa'onkia Eleazaao yã'ò Isailiɔnɛ Mɔabu bùsu sɛu, Yuudɛ baale bɔaa n̄ Yelikoo aa mè: ⁴ Wà gɔɛ pɔ kà wɛ̀ bao ge aa dɛaɔ nao, lá Dii ò Mɔiziewa.

Isaili pɔ b̀ Egiɔiɔn kɛ: ⁵ Isaili nɛgɔɛ sɛ́ia Lubeni buiɔn kɛ: Anɔkí buiɔ n̄ Palu buiɔ ⁶ n̄ Ezɔnɔ buiɔ n̄ Kaami buiɔ. ⁷ Lubeni buiɔn we. An dasi gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bla n̄ àaɔo n̄ òaa àaɔ n̄ basoolokwioɛ (43.730). ⁸ Palupi mé Eliabu ì, ⁹ ɔ Eliabu Nɛmuɛli n̄ Datanio n̄ Abilaũo ì. Datani n̄ Abilaũpio mé gbɛ́ pɔ wí n̄ gbɛa káaaɔ u, ɔ aa zɔad̀ Mɔizi n̄ Aalonaowa. Aa ku Kole gbɛ́ pɔ aa zɔad̀ Diiwaɔ guu lɛɛ. ¹⁰ Ǿ tɔɔɛ wɛ̀aa à n̄ mɔmɔ n̄ Kolepio sãnu. Zibeezi ɔ té kù àà gbɛ́owa gbɛɔn òaa do n̄ blakwio, aa gàga gbɛ́ kɔniɔ gbaa laai yáíɛ. ¹¹ N beeo Kole buiɔ i midɛo.

¹² Simɛɔ buiɔn kɛ daɛdɛ: Nɛmuɛli buiɔ, Yamini buiɔ, Yakɛ buiɔ, ¹³ Zela buiɔ n̄ Saulu buiɔ. ¹⁴ Simɛɔ buiɔn we. Aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bao n̄ plao n̄ òaa dooɛ (22.200).

* **26:2** Nao 1.2

¹⁵ Gada buiɔn ke daɛdaɛ: Zefɔ buiɔ, Agi buiɔ, Suni buiɔ, ¹⁶ Ōzeni buiɔ, Eli buiɔ, ¹⁷ Aloda buiɔ n̄ Aleli buiɔ. ¹⁸ Gada buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (40.500).

¹⁹ Yuda n̄ɔ Eɛ n̄ Onanio ḡaga ȳaa Kanaa b̄usuue. ²⁰ Yuda buiɔn ke daɛdaɛ: Sela buiɔ, Pɛlezi buiɔ n̄ Zela buiɔ. ²¹ Pɛlezi buiɔn Eɔz̄nɔ buiɔ n̄ Amulu buiɔ ũ. ²² Yuda buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔkwi n̄ sooloo n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (76.500).

²³ Isakaa buiɔn ke daɛdaɛ: Tola buiɔ n̄ Pua buiɔ ²⁴ n̄ Yasubu buiɔ n̄ Simɛlɔni buiɔ. ²⁵ Isakaa buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔ n̄ s̄iɔɔ n̄ ɔaa do n̄ basɔoo (64.300).

²⁶ Zabulɔni buiɔn ke daɛdaɛ: Sɛledi buiɔn Eloni buiɔ n̄ Yalee buiɔ. ²⁷ Zabulɔni buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔ n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (60.500).

²⁸ Yosefu n̄ɔ Manase n̄ Eflaiũ buiɔn ke daɛdaɛ: ²⁹ Manase n̄ Makii buiɔ n̄ Makii n̄ Galada buiɔ. ³⁰ Galada buiɔn ke: Yɛzɛɛ buiɔ n̄ Eleki buiɔ ³¹ n̄ Asielɛi buiɔ n̄ Sikeũ buiɔ ³² n̄ Semida buiɔ n̄ Efeɛ buiɔ. ³³ Efeɛ n̄ Zelofada i n̄egɔɛ io, sema n̄enɔɔ. An t̄ɔn ke: Mala, Nɔa, Ōgɛla, Milika, Tiiza. ³⁴ Manase buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ plao n̄ ɔaa ɔaɔ n̄ basɔoo (52.700). ³⁵ Eflaiũ buiɔn ke daɛdaɛ: Sutela buiɔ n̄ Bekeɛ buiɔ n̄ Taani buiɔ ³⁶ n̄ Sutela n̄ Elani buiɔ. ³⁷ Eflaiũ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ plao n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (32.500). Yosefu buiɔn we daɛdaɛ.

³⁸ B̄ɛȳamɛɛ buiɔn ke daɛdaɛ: Bela buiɔ n̄ Asebe buiɔ n̄ Ailaũ buiɔ ³⁹ n̄ Sufaũ buiɔ n̄ Ufaũ buiɔ. ⁴⁰ Bela buiɔn Aada buiɔ n̄ Naamani buiɔ ũ. ⁴¹ B̄ɛȳamɛɛ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blasɔo n̄ ɔaa ɔaɔɔɛ (45.600).

⁴² Dã buiɔn Suaũ buiɔ ũ. Dã buiɔ lén we. ⁴³ Suaũ buiɔ dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ bàã ñ síiɔ ñ ðaa plaoɛ (64.400).

⁴⁴ Aseɛ buiɔn ke daɛdaɛ: Imɛna buiɔ ñ Isevi buiɔ ñ Bɛlia buiɔ. ⁴⁵ Bɛlia buiɔn ɛbɛɛ buiɔ ñ Malakiɛ buiɔ ũ. ⁴⁶ Aseɛ nɛnɔɛ vɪ lɔ, aà tón Sela. ⁴⁷ Aseɛ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ñ àãɔ ñ ðaa plaoɛ (53.400).

⁴⁸ Nɛfatali buiɔn ke daɛdaɛ: Yazee buiɔ ñ Guni buiɔ ⁴⁹ ñ Yezɛɛ buiɔ ñ Sileũ buiɔ. ⁵⁰ Nɛfatali buiɔn we. An dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ blasɔ ñ ðaa plaoɛ (45.400). ⁵¹ Isaili gɔɛ pɔ wà ñ naoɔ pii gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ ðaa àã ñ mɛndoo ñ ðaa àã ñ basoolokwio (601.730).

⁵² Dii yā'ò Mɔizie à mɛ: ⁵³ Wà bùsu kpaale buipionɛ ñ pɔ ũ an dasileu.† ⁵⁴ Bui pɔ a gbɛɔ dasi tɔɔlɛ mé aɔ zɔɔ, bui pɔ a gbɛɔ bílao tɔɔlɛ aɔ bílao. Bui pii a tɔɔlɛ e lá wà ñ nao léue. ⁵⁵ Sema wà bùsu kpaalené ñ gbɛlao, an baade i kpaalɛɛ a dezi bui tɔwa. ⁵⁶ N gbɛlao ɔ wa bùsu kpaalené, aa dasi ge aa bílaon nò.

⁵⁷ Levii pɔ wà ñ nao daɛdaɛɔn ke: Geesɔ buiɔ ñ Kɛata buiɔ ñ Mɛlali buiɔ. ⁵⁸ Levii buiɔn ke lɔ: Libeni buiɔ ñ Hɛblɔ buiɔ ñ Mali buiɔ ñ Musi buiɔ ñ Kole buiɔ.

Kɛata mé Amlaũ ì. ⁵⁹ Amlaũ na tón Yokebede, Levii buie. Egipi wà aà iu. Yokebede mé Aalona ñ Mɔizio ì ñ Amlaũ. An dāen Miliaũ ũ. ⁶⁰ Aalona mé Nadabu ì ñ Abiuo ñ Eleazaao ñ Itamaao. ⁶¹ Nadabu ñ Abiuo gàga gɔɔ pɔ aa mò ñ té zɪloo Dii aɛ.‡

⁶² Levii nɛgɔɛ pɔ kà mɔ do ge a dea, ké wà ñ nao pii, aa gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ bao ñ àãɔɛ (23.000). Wi

† 26:53 Yoz 14.1-2 ‡ 26:61 Lev 10.1-2

ń da Isaili bui kınıo nao guuo, asa aai e kpaalesè lánwao.

⁶³ Isaili pó Mɔizi ń sa'onkia Eleazaao ń nao Mɔabu bɔsu sɛu, Yuudɛ baale bɔaa ń Yelikooon we. ⁶⁴ An gbɛe ku gbé pó Mɔizi ń sa'onkia Aalonaao ń nao Sinai guwawaiu yãao guuo. ⁶⁵ Asa Dii òné aa gaga guwawaiu wee. Mé i ke Yefũne né Kalebun ń Nuni né Yozueeo§ bàasio, an gbɛe i gɔo, baa do.

27

Zelofada nenɔe tubiblea

¹ Manase bui Efee né Zelofada nenɔe tón ke: Mala, Nɔa, ɔgela, Milika, Tiiza. Galada tɔunaone, Makii síwenaone, Manase sɔkpaone, Yosefu sísiɔne. Aame aa mò ² zè Mɔizi ń sa'onkia Eleazaao ń kía ń bílao ae kpaaukpe kpele aa mè: ³ Wá mae gà guwawaiue. A ku Kole gbé pó aa kãaa aa bò Dii yá kpéoo guuo. A gà azia tàae yáie, a negɔe ví sɔo. ⁴ A maa wá mae tó ga a buio guu a negɔe'isai yáie? Tɔle kpáwá ń wá mae bedeo sãnu.

⁵ Mɔizi ń yá sè gèò Dii kíi. ⁶ ɔ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ⁷ Zelofada nenɔe yá nae. Tɔle kpámá ń pó ũ ń ń mae bedeo sãnu an mae kpaale ũ. ⁸ O Isailiɔne n me tó gɔee gà negɔe'isai, aà nenɔe mé ali aà tubible. ⁹ Tó a nenɔe ví sɔo, aà vìi ń aà dãunao mé aali ble. ¹⁰ Tó a vìi ń dãunao ví sɔo, aà mae vìi ń aà dãunao mé aali ble. ¹¹ Tó aà mae vìi ge dãunao vío, aà dae fèee mé ali ble. Bee aò de ikoyã ũ Isailiɔne, lá má ònewa.

Mɔizi Yozuee dilea a gɛe ũ
(Iko 31.1-8)

12 Dii ò Mɔizie: Dede Abaliũ gbɛɛ beewa, ní b̀usu p̀o má kpà Isailiɔwa gwa. 13 Tó n wesiɛ, ẽ nyĩ ta n deziɔ k̀ii lá n v̀ii Aalona tàwa.* 14 Asa a gi ma yãmai Zini guwaiwaiue, gɔɔ p̀o Isailiɔ lekpaakèmanɔ, i luake d̄m̄ɛɛ ní aɛ Meliba í p̀o kú Kadesi, Zini guwaiwaiu yá musuo.

15 Mɔizi yã'ò Diiɛ à mè: 16 Dii Lua p̀o ì wēni kpa p̀opiwa gbé dile gbépiɔne, 17 aàó ní yágɔgɔné, aàó dɔaané gea ní suaó, ké ní gbéé su aàó de lán sã p̀o dāna v̄iɔwao.† 18 Ɔ Dii ò Mɔizie: Nuni né Yozuee sé, asa a ma Nisina v̄ie, ní ɔnawà. 19 N aà ze sa'onkia Eleazaa ní Isailiɔ pii aɛ, ní yādileɛ ní wáa. 20 N n iko kpawà, ké Isailiɔ pii aàó aà yãma, 21 ili gé sa'onkia Eleazaa k̀ii aà yãgbɛaè ní Uliũo ní Tumiũo.‡ Beewa Yozuee ní Isailiɔ pii aali gé aali su, lá Eleazaa ònéwa.

22 Mɔizi kè lá Dii dàewa. A Yozuee se zè Eleazaa ní gbépiio aɛ, 23 ẽ à ɔnàwà à yādileɛ lá Dii òewa.§

28

Lá gu lé dɔ sa'oa (Bɔa 29.38-46)

1 Dii ò Mɔizie à mè: 2 Yādile Isailiɔne aali ma gba ble p̀o a tékũa gi ì kemɛɛ na a gɔɔwa. 3 Oné sa p̀o w̄i a p̀o nísi káteu à tékũn ke: Lá gu lé dɔ aaliɔ m̄m̄ɛɛ ní sãnebɔɔ w̄edona sãasaio m̄n pla sa p̀o w̄i a p̀o káteu à tékũ obɔɔ ũ. 4 Aali sa'o ní a m̄ndoo kɔɔ, m̄ndo oosiele 5 ní p̀owentio kiloo do yãalea ní nísi íwa wásawasao litili do. 6 Lá gu lé dɔ sa p̀o w̄i a p̀o káteu a p̀o tékũa gi ì kemɛɛ na, má dile Sinai gbɛ

* 27:13 Iko 3.23-27, 32.48-52 † 27:17 1Kia 22.17, Eze 34.5, Mat 9.36 ‡ 27:21 Bɔa 28.30 § 27:23 Iko 31.7

musun we. ⁷ Aali v̄εε ka s̄apiwa litili do zwàakp̄eu ma imia ũ. ⁸ Aali a plaade o oosielé n̄ p̄ówenti gbao n̄ v̄εε gbao lán k̄oɔ p̄ówaε. Sa p̄ó w̄i a p̄ó nísi káteu a p̄ó tékūa ḡi ì kemεε nan we.

Kámabogɔɔ sa'oa n̄ m̄o dafu gɔɔ s̄éia p̄ó

⁹ Kámabogɔɔz̄i àli sa'o n̄ s̄asa w̄edona s̄asaiao mèn plapla n̄ p̄ówentio kiloo pla ȳaalεa n̄ nísiio n̄ a v̄εεo. ¹⁰ Kámabogɔɔ sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū obɔɔn we, lá gu lé d̄o sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū oa n̄ a v̄εεo bàasi.

¹¹ M̄o gɔɔ s̄éia z̄i p̄ii àli m̄omεε n̄ ḡaaenaɔ pla n̄ s̄asakaoo do n̄ s̄asa w̄edonaɔ sopla sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū obɔ s̄asaiao ũ. ¹² Ili p̄ówenti kiloo àaɔ ȳaalεa n̄ nísiio kpa ḡaaena p̄ii miwa, s̄asakao p̄ówenti kiloo plapla, ¹³ s̄aneɔɔɔ s̄o kiloo dodo. Iɔ de sa p̄ó a p̄ó tékūa ḡi ì kemεε na ũ. ¹⁴ Ili v̄εε kpa ḡaaena p̄ii miwa litili plapla, s̄asakao litili dodo n̄ kinio, s̄aneɔɔɔ s̄o litili dodo. Sa p̄ó w̄ali a p̄ó káteu à tékū m̄o gɔɔ s̄éia z̄in we m̄o n̄ m̄o p̄ii. ¹⁵ Bee gbεa àli sa'o n̄ blesanao m̄endodo duun awakpabɔ ũ, lá gu lé d̄o sa p̄ó w̄i o n̄ a v̄εεo bàasi.

Ḡeamusu dikpε sa'oa
(Lev 23.5-14)

¹⁶ M̄o s̄éia gɔɔ ḡεo m̄endosaide z̄i àli Ḡeamusu s̄a demεε.* ¹⁷ M̄opi gɔɔ ḡεode z̄i lío de dikpε ũ. Aliɔ k̄aa so e gɔɔ sopla. ¹⁸ Dikp̄epi gɔɔ s̄éia z̄i àli k̄aaa à ma sísi. Asuli z̄ie kε z̄ibeez̄io. ¹⁹ Ali sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū oa n̄ ḡaaenaɔ pla n̄ s̄asakaoo do n̄ s̄asa w̄edonaɔ sopla, apii iɔ de p̄ó s̄asaiao ũ. ²⁰ Ili p̄ówenti kiloo àaɔ ȳaalεa n̄ nísiio kpa ḡaaena

* 28:16 B̄oɔ 12.1-20, Iko 16.1-8

píi miwa pówenti gba ũ, sāsakao pówenti kiloo
 plapla, ²¹ sã mèn soplapio sã pówenti kiloo dodo.
²² Ili sa'o ní blesanao mendo lo duun awakpabo ũ
 á duunakēawá yái. ²³ Ili sapi o, sa pó wí a pó káteu
 à tékū lá gu lé do oa bàasi. ²⁴ Ili sa'o màa lá gu lé
 do e gwo sopla, io de sa pó a pó tékūa gí ì kemεε na ũ.
 Alio sapi o lá gu lé do sa pó wí a pó káteu à tékū oa ní
 a vεεo bàasi. ²⁵ Gwo soplade zí àli kō kāaa à ma sísi.
 Zí bee ásuli zie keo.

Páteko dikpe sa'oa
(Lev 23.15-22)

²⁶ Bua pó káauo dikpegwozi, tó ále momeε ní pówen
 dafuo Páteko dikpepi kebo ũ, † àli kō kāaa à ma sísi.
 Zibeezi ásuli zie keo. ²⁷ Ili sa pó wí a pó káteu à tékū
 oa ní gáaenao pla ní sāsakao do ní sāsa wēdonao
 sopla. Apii io de pó sāsaiio ũ. ²⁸ Ili ma gba pówenti
 kiloo àaã yāalea ní nísio gáaena píi miwa, sāsakao
 pó kiloo plapla, ²⁹ sã mèn soplapio sã kiloo dodo.
³⁰ Ili sa'o ní blesanao mendo lo á duunakēawá yái.
³¹ Alio sapi o lá gu lé do sa pó wí a pó káteu à tékū
 oa ní a pówentio bàasi, íli o ní potuo sāsaiio ní vεε pó
 wí kpaoo.

29

Kàapeεa dikpe sa'oa
(Lev 23.23-25)

¹ Mo soplade gwo séia zí àli kō kāaa à ma sísi.
 Zibeezi ásuli zie keo. Io deé kàapeεgwo ũ. ² Ali sa pó a
 pó tékūa gí ì kemεε na o ní gáaenao do ní sāsakao do
 ní sāsa wēdonao sopla. Apii io de pó sāsaiio ũ. ³ Ili

† 28:26 Iko 16.9-12

ma gba pówenti kiloo àaṣ yāalɛa ní nísio gáaenapi pów ũ, sāsakao pów kiloo pla, ⁴sā mèn soplapio sō kiloo dodo. ⁵Ili mós ní blesanao m̀endo ɔ duun awakpabɔ ũ á duunakɛawá yáí. ⁶Alio sapio o mo dafu sa'oa ní a pówentio bàasi, lá gu lé dɔ sa'oa ní a pówentio ní a v̄ɛo lá wa d̄lɛwa bàasi.

Duunkēma dikpe sa'oa
(Lev 23.26-32)

⁷Mo soplade gɔɔ kwide z̄í àli kō kāaa à ma sísi, í lɛye.* Zibeez̄í ásuli z̄ie kɛo. ⁸Ali sa pów a pów t́ékūa ḡí ì kemɛɛ na o ní gáaenao do ní sāsakao do ní sāsa w̄edonao sopla. Ap̄ii ɔ de pów sāsaiɔ ũ. ⁹Alio ma gba pówenti kiloo àaṣ yāalɛa ní nísio gáaenapi pów ũ, sāsakao pów kiloo pla, ¹⁰sā mèn soplapio sō kiloo dodo. ¹¹Ili sa'o ní blesanao m̀endo ɔ duun awakpabɔ ũ, duun awakpabɔ pów ì á duuna ḱéwá bàasi, lá gu lé dɔ sa pów w̄í a pów káteu à t́ékū oa ní a pówentio ní a v̄ɛo bàasi.

Lákpɛdɔa dikpe sa'oa
(Lev 23.33-44)

¹²Mo soplade gɔɔ ḡɛode z̄í àli kō kāaa à ma sísi. Z̄í bee ásuli z̄ie kɛo. Ali dikpekemɛɛ e gɔɔ sopla. ¹³Ili sa pów a pów t́ékūa ḡí ì kemɛɛ na o ní gáaenao ku'e'aaṣ ní sāsakao pla ní sāsa w̄edonao ḡɛo m̀endosai. Ap̄ii ɔ de pów sāsaiɔ ũ. ¹⁴Ili ma gba pówenti kiloo àaṣ'aaṣ yāalɛa ní nísio gáaena píi miwa, sāsakao pów kiloo plapla, ¹⁵sā mèn ḡɛo m̀endosaipio sō kiloo dodo. ¹⁶Ili sa'o ní blesanao m̀endo ɔ duun awakpabɔ ũ, lá gu lé dɔ sa pów w̄í a pów káteu à t́ékū oa ní a pówentio ní a v̄ɛo bàasi.

* 29:7 Lev 16.29-34

17-19 Dikpe ɔɔ plaade zɪ àli sa'o màa n gáaenao kuɛpla n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

20-22 Dikpe ɔɔ àaōde zɪ àli sa'o màa n gáaenao kuɛdo n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

23-25 Dikpe ɔɔ síiōde zɪ àli sa'o màa n gáaenao kwi n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

26-28 Dikpe ɔɔ soode zɪ àli sa'o màa n gáaenao kēokwi n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

29-31 Dikpe ɔɔ soolode zɪ àli sa'o màa n gáaenao swaaō n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

32-34 Dikpe ɔɔ soplade zɪ àli sa'o màa n gáaenao sopla n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

35 Dikpe ɔɔ swaaōde zɪ àli kō kāaa. Zɪ bee ásuli zie keo. 36-38 Ali sa pó a pó tékūa gɪ i kemεε na o màa n gáaenao do n sāsakaoo do n sāsa wēdonao sopla.

39 Sa pó álio oa á dikpeo guun we, á légbāɔa pó n á gbaō n sa pó wɪ a pó káteu à tékūo n a pówentio n a v̄εo n sáaukpasaō bàasi.

30

Lεka Diiwa n légbāɔawào

¹ Moizi yá pó Dii òε sèle siu Isailiɔne pii. ² A ò Isaili bui ɔaanaɔne à mè: Yá pó Dii òn ke: ³ Tó gōεε lekè Diiwa ge à légbā dōwàn nò, asu ɔ a kpeo. Lá à bò aà léu, màa a ke pii.*

* **30:3** Iko 23.21-23, Mat 5.33

4 Tó nɔɛ mé lekè Diiwa a wéndiagɔɔ, gɔɔ pɔ a ku a mae be, ge à légbā dɔwàn nò, ⁵ tó aà mae yápi mà, mé i yāe oèò, lé pɔ a kè ge légbā pɔ a dɔwàpi a a fiaboɛ. ⁶ Ama zǐ pɔ aà mae yápi mà mé à gǐè, nɔɛpi ɔ aɔ ku a yáú bo. Dii a aà kǐè, asa aà mae gǐè.

⁷ Tó wéndiaɛ lekè Diiwa ge à yá'ò làasoosai à légbā dɔwà, ɔ à gbàsa zākè, ⁸ zǐ pɔ aà zǎ yápi mà mé i yāe oèò, nɔɛpi a a fiaboɛ. ⁹ Ama tó aà zǎ gǐè za zǐ pɔ à a yāmà gɔɔ, a aà lekca ge légbā pɔ a dɔ làasoosai pi midɛ, Dii i aà kǐ.

¹⁰ Tó gyaa ge nɔɛ pɔ wa yà mé lekè Diiwa sɔ, ge à légbā dɔwà, a a fiaboɛ.

¹¹ Tó nɔzāɛ lekè Diiwa ge à légbā dɔwà, ¹² tó aà zǎ yápi mà mé a nǐɛ, i gièò, lé pɔ a kè ge légbā pɔ a dɔwàpi, a a fiaboɛ. ¹³ Tó aà zǎ yá pɔ a òpi bādè zǐ pɔ á mà gɔɔ, nɔɛpi ɔ aɔ ku a guu bo. Lá aà zǎ a bādè, Dii a aà kǐɛ. ¹⁴ Tó nɔɛ lekè Diiwa ge à azǐa kè yāewa nǐ legbēaon lò, aà zǎ a fɔ weiè ge a giè. ¹⁵ Tó aà zǎ lé yāe oè lá gu lé dɔo, à weiè nǐ lé pɔ a kè Diiwaon we, ge légbā pɔ a dɔwà. A zèaànɔɛ, asa zǐ pɔ a mà i yāe oo. ¹⁶ Tó gɔɛpi yápi mà, ɔ gbɛzā à gbàsa gǐè, a yá a wi gɔɛpi musuɛ.

¹⁷ Ikoyā pɔ Dii ò Mɔizie gɔɛ nǐ a nao yá musu, ge mae nǐ a né wéndia pɔ kú a beo yá musun we.

31

Tɔsia Madiãɔwa

¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ² Tɔ si Madiãɔwa Isailiɔɛ, nǐ tá n dezib kǐi. ³ ɔ Mɔizi ò gbéɔɛ: A gbēo nǐ gɔkɛboɔ séle aa gé Madiãɔwa nǐ zǐo, aai tɔsimá Diie.

⁴ A gbéé sè gbèon òaasòòò bui ní buio, í ní gbae zíkai.
⁵ Ǿ Isaili bui píi gbéé kpà òaasòòò, ̄ zīgō kè gbèon òaasòòò lèe kuepla (12.000). ⁶ Mòizi ní gbáe zíkai bui ní buio gbèon òaasòòò. Sa'ona Eleazaa né Fineasi gèrínò, a zwàakpe pòò kūa ní kuu pò wí yá'òòò.

⁷ Aa zíkà ní Madiā lá Dii dà Mòiziewa, aa ní gōeo dède píi. ⁸ Madiā kíàò ku gbéé pò aa ní dèdeò guu gbèon sòò, Evi ní Lèkèūò ní Zuuò ní Huluo ní Lèbao. Aa Bèòò né Balaaū dè ló. ⁹ Aa Madiā nòeo ní ní nēò kùkū, mé aa ní pòtuòò ní ní pòò sèle píi. ¹⁰ Ǿ aa tesō an wéleowa ní ní bualoūò ní ní kpàsaò píi. ¹¹ Aa ní pòò sèle píi ní zìzòò ní pòtuòò, ¹² aa gèò Mòizi ní sa'ona Eleazaao kíí ní Isailiò píi an bòou Mòabu bùsu sēu Yuudē baale bōaa ní Yelikoo.

¹³ Mòizi ní sa'ona Eleazaao ní Isaili òaanaò píi gè daiñle bòò kpe. ¹⁴ Ǿ Mòizi pò pà zīgō òaana pò lé su ní zìòzì, gbèon òaasòòòò òaanaò ní gbèon basòbasòòò òaanaò. ¹⁵ A ní lá à mè: Bóyāi a nòeo tòì bēei? ¹⁶ Ampiò mé Balaaū yāmà aa tò Isailiò bò Dii kpe Peoo yá musu,* ̄ Dii gagyākà gbéògu. ¹⁷ A negōeo dède píi ní nòe pò gōe dōò píi. ¹⁸ Nenòe pò i gōe dō yāaòò sō, à tó á pò ū bēe. ¹⁹ A gbéé pò a gbèdèò ní á gbéé pò a òkà gèwaò, à gō bòò kpe gòò sopla. A gòò àaōde ní a gòò soplade zìò, à gbābò ázìae ní á zìzòò. ²⁰ A gbābò á pòkasae píi ní pò pò wa kè ní báaòò ní blekāò ní líò píi. ²¹ Ǿ sa'ona Eleazaa ò zīgō pò gè zìlauòne: Ikoyā pò Dii dà Mòizien ke: ²² Vua ní ánusuo ní mōgotēò ní mōsio ní mōpuo ní bēòmao ²³ ní pò pò a té fōò píi, à dòdò téa, i gō gbālesai. Pò pò a té

* **31:16** Nao 25.2

fɔɔ sɔ, à málɛ íu. ²⁴ A á pɔkasaɔpi a gɔɔ àaɔde ní a gɔɔ soplade zío, í gɔ gbáɛsai, í gbasa gɛ̀ bòou.

Pó pɔ Isailiɔ sɪ Madiáwa kpaalɛa

²⁵ Dii ò Mɔizie à mɛ̀: ²⁶ Mpi ní sa'onkia Eleazaao ní Isaili uabeleɔ, à gbé́ pɔ aa kù zílauɔ nao ní pɔtuɔɔ, ²⁷ í kpaalɛ sáasaa lɛɛ pla, gbé́ pɔ gè zílauɔ lɛɛ do, gbé́ kɪni pɔ kú beɔ lɛɛ do. ²⁸ Falu bɔmɛɛ gbé́ pɔ gè zílauɔ pɔ guu. Pɔ mɛ̀ndo bɔ ma pɔ ũ pɔ mɛ̀n àaa pla ní basɔoo guu, gbɛ̀nazina ge zu ge zàa'ina ge sã ge blen nò. ²⁹ Se an pɔɔ guu màa, ní kpá sa'onkia Eleazaawa ma baa ũ. ³⁰ Isaili kɪniɔ pɔɔ sɔ, pɔ mɛ̀n blakwi guu pɔ mɛ̀ndo, gbɛ̀nazina ge zu ge zàa'ina ge sã ge ble ge pɔtuɔ pãlen nò, ní kpá Levii pɔ aã laaidɔ ma zwãakpɛwawɔ.

³¹ Ǿ Mɔizi ní sa'onkia Eleazaao kè lá Dii ònéwa. ³² Pɔ pɔ zɪkanaɔ simá aa sùðon ke: Sã ní bleo àaasɔsɔo lɛɛ àaa àaɔ ní bàaɔkwi ní sɔoo (675.000). ³³ Zuɔ àaasɔsɔo lɛɛ bàaɔkwi ní plao (72.000). ³⁴ Zàa'inaɔ àaasɔsɔo lɛɛ bàaɔ ní mɛ̀ndoo (61.000). ³⁵ Nɔɛ pɔ aai gɔɛ dɔ yãaɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní plao (32.000). ³⁶ A guo mé zɪkanaɔ baa ũ, são ní bleo àaasɔsɔo lɛɛ àaa do ní basoolokwi ní soplao ní àaa pla ní basɔoo (337.500). ³⁷ A guu wà falubùu Diiɛ àaa àaɔ ní bàaɔkwi ní sɔoo (675). ³⁸ Zuɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní soolooɛ (36.000). A guu wà falubùu Diiɛ bàaɔkwi ní plao (72). ³⁹ Zàa'inaɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní àaa pla ní basɔooɛ (30.500). A guu wà falubùu Diiɛ bàaɔ ní mɛ̀ndoo (61). ⁴⁰ Gbɛ̀nazinaɔ àaasɔsɔo lɛɛ gɛ̀o ní mɛ̀ndooɛ (16.000). An guu wà falubùu Diiɛ baakwi ní plao. ⁴¹ Mɔizi falupi kpá sa'onkia Eleazaawa Dii baa ũ lá Dii òɛwa.

42 Ǿ à a lεε do dīle adoa Isaili kīniō pó ũ. 43 Sãō rí bleō òaasɔsɔo lεε òaa do rí basoolo rí soplaoe rí òaa pla rí basoo (337.500). 44 Zuō òaasɔsɔo lεε baakwi rí sooloo (36.000). 45 Zàa'inaō òaasɔsɔo lεε baakwi rí òaa pla rí basoo (30.500). 46 Gbēnazinaō òaasɔsɔo lεε gēo rí mēndoo (16.000). 47 Isaili kīniō baa guu, Mɔizi kè lá Dii òewa. A gbé mēndo bò gbēon blakwiō guu, à pɔtuo mēndo bò pɔtuo blakwiō guu, Ǿ a kpà Levii pó aai laaidō Dii zwàakpewaōwa.

48 Ǿ gbé pó de zīgō gbēon òaasɔsɔo dɔaanaō ge zīgō gbēon basobasoo dɔaanaō ũ sò Mɔizizi 49 aa òè: Wápiō n zòblenaō, wa zīgō pó wále wéteńziō nàō, gbēe i késã rí guuo. 50 Bee yáí wa mō rí gbaō Diiē lákaa wá duunaa aà ae yáí. Baade mò rí vua zāblebō pó á sèleo rí gàsīgbēo rí zāō rí tāanaō rí swáliō rí ōneeo. 51 Ǿ Mɔizi rí sa'onkia Elezaao pó pó wa pī rí vuaopio sī. 52 Vua pó zīgō dɔaanapiō m̀ò Diiē kà kiloo òaa do kwisai (190). 53 Ké zīgōpio pópio sèle yāa, aa dīle ríziā pó ũe. 54 Ké Mɔizi rí sa'onkia Elezaao vua pópio sī zīgō dɔaanapiōwa, aa gèò kpaaũkpɛu, ké Isailiō yá líō dō Diigu yáí.

32

Isaili buieō zōlea Yuudē baale (Iko 3.12-22)

1 Lubeni buiō rí Gada buiō pɔtuoō vī dasidasi. Ké aa è Yazεε bùsu rí Galada bùsuo á dádãkɛkīi maaε, 2 Ǿ aa gè Mɔizi rí sa'onkia Elezaao rí Isaili dɔaanaō lè aa òné: 3 Atalo rí Dibōō rí Yazεεo rí Nimelao rí Esebōō rí Elealeo rí Sebaũō rí Neboo rí Beona 4 pó Dii ziblèwàwēeo, wélepio bùsu á dádãkɛkīi maaε, mé

wápiɔ n zòblenaɔ, pɔdeɔn wá ũ. ⁵ Aa èa ò lɔ: Tó n wá wegwà, to bùsuɛ beepi àɔ de wápiɔ n zòblenaɔ pɔ ũ. Nsu to wà bua Yuudẽwao.

⁶ Ǿ Mɔizi wè Gada buiɔ ní Lubɛni buiɔwa à mè: A gbéɔ gé zíkai, ápiɔ í gɔ laa? ⁷ Bóyáí ále á gbéɔ kúsu kwé buaa Yuudẽwa gẽa bùsu pɔ Dii kpámáú yá musui? ⁸ Maa á maeɔ kè Kadesi Baanea gɔɔ pɔ ma ní zí bùsu gwagwai. ⁹ Aa gè e Esikɔli guzulɛu aa bùsupi gwàgwa, ɔ aa ní gbéɔ kúsu kwè gẽa bùsu pɔ Dii kpámáúpi yá musu.* ¹⁰ Zibeezi Dii pɔ fènzí, à ɔlèné à mè: ¹¹ Gbé pɔ bɔ Egipi aa kà wè bao ge aa deaɔ, an gbèe a bùsu pɔ ma a legbè Ablahaũe ní Izaakio ní Yakɔbuo eo.† Aa temazi ní nòsemendoo, ¹² sema Yefũne né Kalebu, Kenazi bui ní Nuni né Yozueeo bàasio, aame temazi ní nòsemendoo. ¹³ Ǿ Dii pɔ fè Isailiɔzi, a tò aa liaaliaa guwaiwaiu wè bla e gbé pɔ tàaekèepiɔ gè mĩdeò píi. ¹⁴ Bui duunkenaɔ, a ea ále á maeɔ tàaaba, a ea ále Dii pɔfɛlea Isailiɔzi káfio lò? ¹⁵ Tó a bɔ Dii kpɛɛ, a ea Isailiɔ to guwaiwaiu píie, aai kaale we á yáí.

¹⁶ Ǿ aa sè Mɔizizi aa mè: Wá ye wà kaa da wá pɔtuɔɔne la, wí wéleɔ keke kále wá néfɛnenaɔne ní ní daɔ. ¹⁷ Wápiɔ sɔ wá wá gɔkeɔɔ séle, wí zése ní wá gbé kɔniɔ e wà ge kárinɔ ní zɔlekíi. Wá néfɛnenaɔ ní ní daɔ iɔ ku wéle bíideɔ guu la bùsupideɔ yáí. ¹⁸ Mé i ke wá gbéɔ ní bùsu è píi bàasio, wá su beo. ¹⁹ Bee kpɛ wá baa aɔ kúrinɔ Yuudẽ baale lɔo, asa wá wá pɔ e Yuudẽ baa gukpɛ oi lae.

²⁰ Ǿ Mɔizi òné: Tó á yápi ke, à á gɔkeɔɔ se à ge

* **32:9** Nao 13.32 † **32:11** Nao 14.29

zíkai Diiε, ²¹ á zīgṣṳ bua Yuudēwa Dii ae píi, íṳ ku we e Dii gé a íβεεṳ bùsu siomá píi. ²² Tó Dii gbāamò bùsupiε, í gbasa su, bùsue bee í gṳ á pṳ ũ ní Dii dṣao, áṳ tàae vī Diiε ge á gbéṳne lṳo. ²³ Tó i su kè màao, a duunakè Diiεε. Aṳ dṣ ké á duunapi a wi á musue. ²⁴ A wéleṳ kεkε kále á néfēnenaṳne ní ní daṳ, í kaa da á pṳtuṳne, í ke lá á ò ní ázia léowa.

²⁵ Ǿ Gada buiṳ ní Lubeni buiṳ ò Mṳiziε: Baa, wápiṳ n zòblenaṳ wá ke lá ní òwa. ²⁶ Wá néfēnenaṳ ní wá nṳεṳ ní wá sṳṳ ní wá zuṳ gṳ Galada wéleṳ guu la píiε. ²⁷ Baa, wápiṳ n zòblenaṳ wápii sṳ wí bua Yuudēwa wá gé zíkai Diiε ní wá gṳkeṳṳ kúa lá ní òwa.

²⁸ Ǿ Mṳizi yādīle sa'onkia Eleazaεε ní Nuni né Yozueeo ní Isaili bui dṳaanaṳ gbépiṳ yá musu, ²⁹ a òné: Tó Gada buiṳ ní Lubeni buiṳ bùaánṳ Yuudēwa Dii ae ní ní gṳkeṳṳ kúa, mé a gbāamò bùsupiε, à Galada bùsue bee kpámá ní pṳ ũ. ³⁰ Tó aai ní gṳkeṳṳ se aa bùaánṳ sṳṳ, Kanaa bùsu baa ṣ aa bleánṳ.

³¹ Ǿ Gada buiṳ ní Lubeni buiṳ mè: Wápiṳ n zòblenaṳ, wá ke lá Dii òwaε. ³² Wá wá gṳkeṳṳ se wá gé Kanaa bùsuu Dii ae, wá baa íṳ ku Yuudē baalaε.

³³ Ǿ Mṳizi Amṳleṳ kí Siṳ bùsu ní kí Ogu bùsu pṳ wí mε Basanao kpà Gada buiṳ ní Lubeni buiṳ ní Yosefu né Manase bui kíniṳwa, bùsupi ní a wéleṳ ní a tṳṳleṳ. ³⁴ Gada buiṳ kèke Dibṳ kále wéle bíide ũ ní Ataloo ní Aloeeo ³⁵ ní Atalosoṳáo ní Yazεεṳ ní Yṳgbṳao ³⁶ ní Benimelao ní Betalanao. Aa kaa dà ní kpàsaṳi. ³⁷ Lubeni buiṳ kèke Eṣebṳ kále ní Elealeo ní Kiliataiṳṳo ³⁸ ní Neṳoo ní Baali Mεonaṳ ní Sibemaṳo. Aa tṳ dafu kpà wéle pṳ aa kèke kálepiṳne. ³⁹ Manase né Makii buiṳ gè lèle Galada bùsuwa, aa sī aa Amṳle pṳ kú weṳ yà. ⁴⁰ Ǿ Mṳizi Galada bùsupi kpà Manase né

Makii buiowa, aa z̀̀leu. ⁴¹ Manase bui Yaii gè lèlè Amole kpàsaowa a sĩ, 5 aa kpàsapio tó lile Avoyaii. ⁴² Noba gè lèlè Kenati ní a bualoowa a sĩ, 5 à azia tó kpà wélepie.

33

Isailio b̀̀okpakpaa b̀̀a Egipi gbea

¹ Gua ṕ Isailio b̀̀okpakpau an b̀̀a Egipi gbeaon ke: Aa t́a'a'ò gāgā, M̀̀izi ní Aalonaó mé ní d̀̀aanaó ũ. ² M̀̀izi ní b̀̀okpaklió tó kà láu lá Dii òewa. On ke: ³ M̀̀ śia g̀̀o g̀̀ode ź Gẽamusu dikpekea gbea Isailio b̀̀ Lamese ní mio daa ía Egipio wáa píi, ⁴ g̀̀o ṕ aale ní negõe śiaó v́i, asa Dii yákpalekè ní Egipi t́a'oe, 5 à Egipi népio dède.

⁵ B̀̀a Lamese Isailio gè b̀̀okpà Suko. ⁶ B̀̀a Suko aa gè b̀̀okpà Etani guwaiwai léwa. ⁷ B̀̀a Etani aa èa gè Pi'ailo, Baalizefõ gukpe oi, 5 aa gè b̀̀okpà Midoli sae. ⁸ B̀̀a Pi'ailo aa b̀̀a ísiawa gugiiu, 5 aa sĩ guwaiwai. Ké aa t́a'a'ò Etani guwaiwaiپی g̀̀o àaõ, 5 aa b̀̀okpà Mala. ⁹ B̀̀a Mala aa gè b̀̀okpà Eliũ. Wekli nibonaó kuu mèn kuepla ní daminalio mèn bàaõkwi. ¹⁰ B̀̀a Eliũ aa gè b̀̀okpà Isia T́ea sae. ¹¹ B̀̀a Isia T́ea sae, aa gè b̀̀okpà Sini guwaiwai. ¹² B̀̀a Sini guwaiwai aa gè b̀̀okpà Dofeka. ¹³ B̀̀a Dofeka aa gè b̀̀okpà Alusu. ¹⁴ B̀̀a Alusu aa gè b̀̀okpà Lefidiũ. Wekli aa k̀̀au íwa aa mi. ¹⁵ B̀̀a Lefidiũ aa gè b̀̀okpà Sinai guwaiwai. ¹⁶ B̀̀a Sinai guwaiwai aa gè b̀̀okpà Kibelo Ataava. ¹⁷ B̀̀a Kibelo Ataava aa gè b̀̀okpà Azelo. ¹⁸ B̀̀a Azelo aa gè b̀̀okpà Litema. ¹⁹ B̀̀a Litema aa gè b̀̀okpà Limó Pelezi. ²⁰ B̀̀a Limó Pelezi aa gè b̀̀okpà Libena. ²¹ B̀̀a Libena aa gè b̀̀okpà Lisa. ²² B̀̀a Lisa aa

gè bòokpà Keelata. ²³ Bɔa Keelata aa gè bòokpà Sefεε gbεzĩ. ²⁴ Bɔa Sefεε gbε zĩ aa gè bòokpà Alada. ²⁵ Bɔa Alada aa gè bòokpà Makelo. ²⁶ Bɔa Makelo aa gè bòokpà Taatu. ²⁷ Bɔa Taatu aa gè bòokpà Tela. ²⁸ Bɔa Tela aa gè bòokpà Miteka. ²⁹ Bɔa Miteka aa gè bòokpà Asemɔna. ³⁰ Bɔa Asemɔna aa gè bòokpà Mɔselo. ³¹ Bɔa Mɔselo aa gè bòokpà Benεyaakā. ³² Bɔa Benεyaakā aa gè bòokpà Oo Agigada. ³³ Bɔa Oo Agigada aa gè bòokpà Yɔbata. ³⁴ Bɔa Yɔbata aa gè bòokpà Ablona. ³⁵ Bɔa Ablona aa gè bòokpà Eziɔgebεε. ³⁶ Bɔa Eziɔgebεε aa gè bòokpà Kadεsi, Zini guwaiwaiu. ³⁷ Bɔa Kadεsi aa gè bòokpà Oo gbε sae Eɔɔ̀ b̀usu ĺewa. ³⁸ ɔ sa'onkia Aalona d̀ede Oo gbewa lá Dii ɔewa. We à g̀au Isailiɔ bɔa Egipi ẁè blade a mɔ sɔode gɔɔ s̀eiazi. ³⁹ Aà ẁè basoolo ní àaɔode guu ɔ̀ à g̀a.* ⁴⁰ Alade pó kú Nεgeve b̀usu kía pó de Kanaa bui ũ mà Isailiɔ ĺe m̀ó.

⁴¹ Bɔa Oo gbε zĩ aa gè bòokpà Zalamɔna. ⁴² Bɔa Zalamɔna aa gè bòokpà Puno. ⁴³ Bɔa Puno aa gè bòokpà Obo. ⁴⁴ Bɔa Obo aa gè bòokpà Iye'abaliũ, Mɔabu b̀usu ĺewa. ⁴⁵ Bɔa Iye'abaliũ aa gè bòokpà Dibɔ Gada. ⁴⁶ Bɔa Dibɔ Gada aa gè bòokpà Alemɔ Diblataiũ. ⁴⁷ Bɔa Alemɔ Diblataiũ aa gè bòokpà Abaliũ b̀usu s̀isideu Nεbo sae. ⁴⁸ Bɔa Abaliũ b̀usu s̀isideu aa gè bòokpà Mɔabu b̀usu s̀eu Yuudē sae bɔaa ní Yelikoo. ⁴⁹ Aa b̀okpà s̀epiu za Beyesimɔ e Abeli Sitiũ.

Dii Isailiɔ gbaa laai Yuudē baa

⁵⁰ Dii yã'ò Mɔizie Mɔabu b̀usu s̀epiu à mè: ⁵¹ O Isailiɔnε: Tó a bua Yuudēwa a g̀ε Kanaa b̀usu, ⁵² à

* **33:39** Nao 20.22-28

bùsupideɔ yá, í n̄ t́á ṕo aa àò n̄ t́á ṕo aa kàsao wíwí, í n̄ gbagbakíio deéle. ⁵³ A bùsupi símá, í z̄leu, asa má kpàwá á ṕo ũe. ⁵⁴ A bùsupi kpaalek̄ɔe n̄ gbelaao daeda. A t̄ole z̄o kpá á bui ṕo aa dasioɔwa, í t̄ole néna kpá á bui ṕo aa dasioɔwa. T̄ole ṕo gbé sè io de n̄ ṕo ũ. A kpaalek̄ɔe daeda. ⁵⁵ Tó i bùsupideɔ yao, gbé ṕo a n̄ t̄o zu á wéu lán kòɔwae, aai ḡ lán l̄wa á saalou. Aa ìadawá bùsu ṕo á z̄leupiue, ⁵⁶ mí kéé lá ma z̄eò mà kenéwa.

34

Kanaa bùsu z̄leɔ

¹ Dii yã'ò Mbizie à mè: ² O Isailione n̄ me, tó a ḡ Kanaa bùsuu mé ále kpaalek̄ɔe, bùsupi z̄leɔn ke: ³ Geomidokii oi, Zini guwaiwai p̄o p̄á Ed̄u bùsu léi mé á bùsu lé ũ. Sea za gukpe oi á bùsu lépi a daale Isida Wiside léwae, ⁴ i p̄á Sóigbebolei ɔzei, i ta Zini guwaiwaiwa, i p̄ái Kadesi Baanea ɔzei, i ḡ n̄ Azaa'adaao, i gé Azem̄. ⁵ B̄o Azem̄ i p̄á Egipi zé swai e à ge pe ísiawa. ⁶ Isia z̄o ṕo kú be'ae oi mé á bùsu lé ũ. A bùsu lén we be'ae oi.

⁷ Lá á bùsu lé aɔ de gugbántoo oin ke: B̄o za ísia z̄oi, à a iada e Oo gbe sae. ⁸ B̄o Oo gbe sae, à a iada e Amata bole, í geò Zedada. ⁹ Bùsupi lé a ḡ n̄ Ziflonaɔe, i ge pe Azaa'enanawa. Lá á bùsu lé aɔ de gugbántoo oin we.

¹⁰ Gukpe oi à á bùsu lé iada b̄o Azaa'enana e Sefaũ. ¹¹ B̄o Sefaũ i ḡ Libla, Aini gukpe oi, i ge p̄á Genzaleti Isida gbepolei gukpe oi. ¹² B̄o we i p̄á Yuud̄ei, i ge pe Isida Wisidewa. Lá á bùsu lé aɔ den we.

13 O Mɔizi yápi díle Isailiɔne à mè: A bùsupi kpaalekɔe ní gbelaao.* Dii díle á bui lee kɛokwi ní kɔniɔ pɔ ũe, 14 asa Lubeni buiɔ ní Gada buiɔ ní Manase buiɔ lee doo ní baa è kò uale ní ualeo. 15 Bui lee pla ní kɔniopiɔ ní baa è Yuudẽ baa gukpe oi bɔaa ní Yelikoo.

16 Dii yá'ò Mɔizie à mè: 17 Gbɛ́ pɔ aa bùsu kpaaléé ní gbelaaoɔ tón ke: Sa'onkia Eleazaa ní Nuni né Yozueeo. 18 Bee gbea í dɔaanaɔ se bui ní buio guu m̀endodo aa dɔ́nle bùsu kpaaleapi guu. 19 Gbɛ́ pɔ á ní sépiɔ tón ke:

Yuda buiɔ guu Yefũne né Kalebu.

20 Simeo buiɔ guu Amihudu né Semueli.

21 Bẽyãmee buiɔ guu Kiseloni né Elidada.

22 Dá buiɔ guu Yɔgeli né Buki.

23 Yosefu né Manase buiɔ guu Efodu né Anieli.

24 Yosefu né Eflaiũ buiɔ guu Sifitá né Kemue.

25 Zabulɔni buiɔ guu Paanaki né Elizafá.

26 Isakaa buiɔ guu Azá né Paletie.

27 Asee buiɔ guu Selomi né Aihudu.

28 Nefatali buiɔ guu Amihudu né Pedae.

29 Gbɛ́ pɔ Dii ní díle aa Kanaa bùsu kpaale Isailiɔneɔn we.

35

Levii buiɔ wɛ́leɔ

1 Dii yá'ò Mɔizie Mɔabu bùsu sɛu Yuudẽ baale bɔaa ní Yelikoo à mè: 2 O Isailiɔne aa bùsu pɔ aa a kpaalese wɛ́leɔ kpa Levii buiɔwa, ké aa e wàò kú ní guu, aai tɔɔle pɔ liaa wɛ́lepiɔi kpámá b.* 3 Wɛ́lepiɔ

* 34:13 Yoz 14.2 * 35:2 Yoz 21.1-42

io de ní zõlekii ũ, mé tõe pó kú wélepíõ saeo io de ní zuo ní ní são ní ní potuo páleo kúkii ũ pii. ⁴ Tõe pó liaa wélepíõi yàasa i ka gãsisuu òaa soo. ⁵ A ba yõ wénkpe gukpe oi kiloo do, í yõ geomidokii oi kiloo do, í yõ be'ae oi kiloo do, í yõ gugbantoo oi kiloo do à pee pii, wéle io ku guoguo, tõe pó liaai sõ io de wéledeõ dádákekii ũ.

⁶ Wéle pó á kpá Levii buiõwapiõ guu, a mèn soolo io de misiwéleo ũ. Tó gbé gbédè, ìli bàale ta wélepíõ dou. An wéle kiniõ io bla ní plao. ⁷ Wéle mèn blakwi plasai ò á kpámá, wéle pii ní a tõeõ liaai. ⁸ Lá á buiõ tõe e léu, a guu ò aa wélepíõ kpa Levii buiõwa. Bui pó wéle ví dasi aa kpa dasi, bui pó wéle ví bílao aa kpa bílao.

Misiwéleo

(Iko 19.1-13, Yoz 20.1-9)

⁹ Dii yã'ò Mõizie à mè: ¹⁰ O Isailiõne ñ me, tó a bua Yuudẽwa a gẽ Kanaa bùsuu, ¹¹ à wéleõ dile á misiwéleo ũ. Tó kai mé m̀, ò gbé gbédè, ade lí bàale ta we. ¹² Wélepi io deé misiwéleo ũ, ké gbédena e bàasi aà dae pó a tsiwàe à tau. Tó a kè màa, a gao, sema wà yákpalekèaànõ bàasio. ¹³ Wéle mèn soolo pó á kpá Levii buiõwa á misiwéle ũ, ¹⁴ mèn àaõ io ku Yuudẽ baala, mèn àaõ io ku baale Kanaa bùsuu. ¹⁵ Tó kai mé m̀, ò gbé gbédè, ade lí bàale tau. Wéle mèn soolopíõ io de misikii ũ á Isailiõne ní bõmõ ge nibõ pó kúanõ.

¹⁶ Tó gbé gbé lè ní mõo a dè, ade á gbédena. Sema wà ade de sõ. ¹⁷ Tó gbé gbé kũa mé à gbé lèò a dè, gbédenan aà ũ, sema wà aà de sõ. ¹⁸ Tó lí a kũa mé

à gbé lèd a dè, gbēdenan aà ũ, sema wà aà dε. ¹⁹ Dae pò a tɔsiwà mé ali gbé pò gbēdèpi dε, tó à kpàaũaàno. ²⁰ Tó gbé gbé kpàkpa, ɔ à ɔzààzi, ge à aà pà ní pò, ké a zaaàgu yáí, a dè, ²¹ ge tó à aà lè ní ɔkũo a dè Ìi pò a sèaàno yáí, gbēdenan aà ũ, sema wà aà dε. Dae pò a tɔsiwà mé a aà dε, tó à kpàaũaàno.

²² Tó i aà kpàkpa sɔo, ɔ à ɔzààzi, ge à aà pà ní pò kándo Ìiseaaàno sai, ²³ ge i aà eo, ɔ gbε sɔwà à gà, lá i íbeleseaànoe, mé àlε wεεlε à aà ké'íao, ²⁴ wa yágɔgɔ gbēdenapi ní dae pò a tɔsiwàoe ikoyāe beeo musuε. ²⁵ Wi gbēdenapi si dae pò a tɔsiwàwa, aai aà gbaε misiwēlε pò à bàalè tàu yāa guu, io ku wélepɔ e sa'onkia pò wa dilε gé gaò. ²⁶ Tó gbēdenapi kèse sù vɔ wélepɔ léa, ²⁷ mé dae pò a tɔsiwàpi kpàaũaàno, a ku misiwēlepɔ guuo, aà aà dε, aɔ tàae vɔ aà dεa guuo. ²⁸ Sema gbēdenapi aà ku misiwēlepɔ e sa'onkia ge gaò. Sa'onkiapi gaa gbεa ɔ a gbasa ta a bε. ²⁹ Gu pò á kúu píi e á buiwa, àò ikoyāpi kũa.

³⁰ Gbēdεa yá guu, wa gbēdena dε gbé seeladeke yá musu, āma ásu gbēde gbé mendo seeladeke yáio.† ³¹ Asu to gbēdena pò kũ wà dε azia boo, sema wà aà dε. ³² Tó sa'onkia i ga gíao, ásu ɔasi gbé pò bàasi tà misiwēleuwa à aà gba zé aà ta a beo. ³³ Asu to bùsu pò áo kuu gbāleo. Gbēdεa mé Ì bùsu gbāle. Wa fɔ gbābo bùsu pò wà gbēdèueo, mé i ke wà gbé pò gbépi dè dε bàasio. ³⁴ Asu to bùsu pò áo kuu, mé mapi sɔ máo kuu gbāleo, asa má Dii má kú á Isailio guuε.

† 35:30 Iko 17.6, 19.15

36

Zelofada nenɔɔ tɔɔɛ

¹ Galada buiɔ uabeleɔ mɔ Mɔizi kɔi. Galadapiá Makii néɛ, Manase tɔɔnaɛ, Yosefu buiɛ. ɔ aa ò Mɔizie ní Isaili bui dɔaanaɔ ² aa mè: Baa, ké Dii òne ǹ bùsu kpaale Isailiɔne ní gbɛlaao, a òne ǹ wá gbɛdo Zelofada tɔɔɛ kpá aà nenɔɔwa.* ³ Tó nenɔɔpiɔ zākè ní Isaili buipáɔ, wa ní tɔɔɛ sí wá buiɔwa wà káfi bui pɔ aa zākèr̀nɔɔne, tɔɔɛ pɔ wa kpàwá ní gbɛlaao i lao. ⁴ Tó Kuu'òwɛ† kà sɔ, wa ní tɔɔɛ sí kpaale pɔ wá deziɔ sè guue, wi káfi bui pɔ aa zākèr̀nɔɔne.

⁵ ɔ Mɔizi yá pɔ Dii òɛ díɛ Isailiɔne à mè: Yosefu buipiɔ yá naɛ. ⁶ Yá pɔ Dii díɛ Zelofada nenɔɔ yá musun ke: A mè nenɔɔpiɔ zāke ní gɔ pɔ kèné maaɔ, āma gɔ pɔ aa zākeɔ, sema aao de ní dezi káau Manase buiɔ ũ. ⁷ Tɔɔɛ pɔ Isailiɔ vɛ ní buiwaɔ su gɛ kɔ pɔuo. Isaili pii ze ní a dezi káau tɔɔɛ pɔ á è túbi ũo. ⁸ Isaili buiɔ guu, sema nɔɛ pɔ tɔɔɛ vɛ túbi ũ zāke ní gɔ pɔ de a dezi káau bui ũo. Beewa Isaili pii a gɔ tɔɔɛ pɔ wà kpaalè a deziɔne vɛ. ⁹ Isaili buiɔ tɔɔɛ su gɛkɔuo. Isaili bui pii ze ní tɔɔɛ pɔ á è kpaale guuo.

¹⁰ ɔ Zelofada nenɔɔ kè lá Dii ò Mɔiziewa. ¹¹ Mala ní Tiizao ní ɔgelao ní Milikao ní Nɔao zākè ní ní desɛ néɔ. ¹² Aa zākè ní Yosefu né Manase buiɔ, ɔ tɔɔɛ pɔ wà kpaalèɔ gi de ní dezi káau buiɔ pɔ ũ. ¹³ Ikoyāɔ ní yādilea pɔ Dii dà Mɔizie a díɛ Isailiɔneɔn we gɔɔ pɔ aa ku Mɔabu bùsu sɛu Yuudɛ baale bɔaa ní Yelikoo.

* **36:2** Nao 27.7 † **36:4** Lev 25.8-10

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

lxxv

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9